

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Adea – velika zajednica

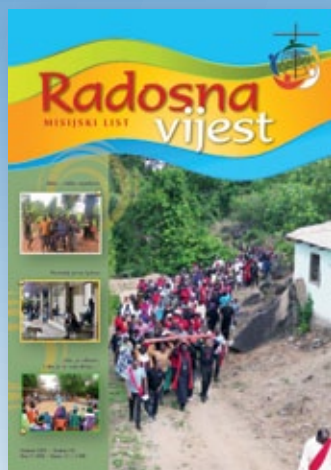

Povratak prvoj ljubavi

„Tata, ja odlazim.
I ako je to volja Božja...”

Apostolat molitve za studeni

Molimo se da oni koji su napastovani da umru počinivši samoubojstvo mogu naći potporu, brigu i potrebnu ljubav u svojoj zajednici i da budu otvoreni ljepoti života.

Sadržaj

Uvodnik U središtu Iz života naših misionara

Intervju Apostolat molitve Aktualnosti

Životni put jednog misionara

Svi su misionari

Božja pravednost	3
Misije su produžena ruka Svjetskog dana siromaha.	4
Adea – velika zajednica	6
Povratak prvoj ljubavi.....	8
„Tata, ja odlazim. I ako je to volja Božja...”	10
Ragovor s fra Stipanom Radićem.....	12
Nakana apostolata molitve za studeni	15
Misijska nedjelja u Ivancu	16
Misijska nedjelja u Velikoj Gorici.....	16
Radost otvorenog srca mijenja svijet.....	16
Misijski objed.....	16
Svjedočanstvo misionara u Paragvaju	17
Seminar za animatore i suradnike župnih misijskih skupina	17
Susret s misionarom	18
Misijski poticaj	18
Opustjela polja	19
Prigodom 25. godišnjice moga ređenja	20
Sjećanje na svećenika don Stipu Ivančića	21
Smiraj u Očevu domu.....	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavna urednica: s. Ivana Margarin, FDC; **Zamjenik glavne urednice:** mons. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 15 €; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: MONOGRAM j.d.o.o.; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
 Tel. 00385/1/5635-055
 E-mail: missio.croatia@misije.hr
 web: www.misije.hr

Žiro račun:
 Zagrebačka banka d.d., Zagreb
 IBAN HR632360001101542876
 SWIFT CODE: ZABAHR2X
 Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
 Tel./fax: 00387/33/667-889
 E-mail: missio.bih@bih.net.ba
 web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
 UniCredit Bank d.d.
 Račun primatelja: 3383202200897320
 Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
 UniCredit Bank d.d.
 IBAN: BA393383204893626147
 SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
 Navesti svrhu uplate

s. Ivana Margarin

Božja pravednost

Mjesec studeni podsjeća nas na mnoge stvarnosti, povezuje našu svakodnevnicu i onostranost, doziva nam u sjećanje tolike patnje koje je prošao naš narod, ali i na međunarodnoj razini priziva nam u svijest tužne realnosti poput nasija nad ženama ili potrebe jednakog prava djece. Sve nas to podsjeća da je svaki čovjek, svako dijete dar, a ne vlasništvo; da svatko ima pravo na dom, ljubav, sigurnost, obrazovanje i radost. No za nas kršćane to je i poziv da pogledamo dublje – u Božje srce, iz kojeg izvire svaka pravednost. Jer pravednost nije samo poštovanje zakona ili borba za jednaka prava; ona je način gledanja na čovjeka Božjim očima. Kršćanska pravednost ima lice – lice djeteta koje se smije, lice siromaha koji moli, lice čovjeka koji traži smisao. To je pravednost koja ne dijeli, nego povezuje; koja ne osuđuje, nego razumije; koja ne traži svoje, nego se daruje. Pravedan čovjek ne živi za sebe, nego za druge. On ne računa koliko je dao, nego koliko je ljubio.

U tome su nam poseban primjer misionari – oni koji napuštaju svoje domove i sigurnost da bi drugima donijeli svjetlo evanđelja. Njihov život živa je prispodoba

o Božjoj pravednosti, jer ondje gdje nema ni zakona ni prava oni donose ljubav koja liječi, hrani i oslobađa. Njihovo djelovanje pokazuje da je pravednost, u svojoj dubini, uvijek čin ljubavi.

Zato nas ovaj mjesec poziva na promišljanje živimo li i mi tako da u našim svakodnevnim odnosima bude više pravednosti – više istine, poštenja, suosjećanja, jesmo li spremni vidjeti lice Krista u onima koji trpe nepravdu, u djeci bez doma, u osamljenima i napuštenima...

U mjesecu kada s posebnim pijetetom molimo za pokojne, sjećamo se svih misionara i misionarka te dobroćinitelja misija, koji su, tihi i ponizni, posijali sjeme radosne vijesti po svijetu. Njihova vjera, hrabrost i ljubav postale su svjetionik mnogima. Dok se spominjemo njihovih imena, srca nam se pune zahvalnošću, ali i željom da i mi jednom čujemo riječi Gospodina: „Dobro, slugo dobri i vjerni... uđi u radost Gospodara svoga!“ (Mt 25, 21) Neka nas njihov primjer potakne da i mi živimo pravedno, blago i s pouzdanjem u Boga – jer samo onaj tko živi iz ljubavi, živi za vječnost.

Blagopokojni papa Franjo ustanovio je 2017. godine, na zaključenju Jubileja milosrđa, Svjetski dan siromaha, koji će se slaviti svake godine na 33. nedjelju kroz godinu, nedjelju prije Krista Kralja.

Misije su produžena ruka Svjetskog dana siromaha

Ove godine Svjetski dan siromaha obilježavamo 16. studenoga, a tema je: „Ti si, o Gospode, ufanje moje“ (Ps 71, 5) te je papa Lav XIV. pripremio prigodnu poruku, iz koje izdvajamo jedan naglasak:

Najgore siromaštvo je ne poznavati Boga. Papa Franjo nas je na to podsjetio kad je u Evangelii gaudium napisao: „Najveća je diskriminacija od koje trpe siromašni nedostatak duhovne skrbi. Velika većina siromaha posjeduje posebnu otvorenost vjeri; trebaju Boga, i mi ne smijemo propuštati pružati im njegovo prijateljstvo, njegov blagoslov, njegovu riječ, omogućiti im pristup slavljenju sakramenata i ponuditi im hod rasta i sazrijevanja u vjeri.“ (Br. 200.) Tu se krije temeljna svijest i potpuno originalno shvaćanje o tome kako u Bogu pronaći vlastito blago. Apostol Ivan inzistira na sljedećem: „Rekne li tko: 'Ljubim Boga', a mrzi brata svog, lažac je. Jer tko ne ljubi svoga brata, kojega vidi, Boga, kojega ne vidi, ne može ljubiti.“ (1 Iv 4, 20)

To je pravilo vjere i tajna nade: sva dobra ovog svijeta, materijalne stvari, svjetovni užitci, ekonomsko blagostanje, koliko god važni bili, nisu dovoljni da učine srce sretnim. Bogatstvo je često varljivo i dovodi do dramatičnih situacija siromaštva, od kojih je na prvom mjestu čovjekovo uvjerenje da ne treba Boga i da može živjeti bez Boga. Na um nam padaju riječi svetog Augustina: „Sva tvoja nada neka je u Bogu: osjeti potrebu za njim, da te On ispuni, jer bez njega, što god da imao samo će te učiniti još praznijim.“ (Tumačenja Psalama, Ps 85, 3)

Misijsko poslanje Crkve konkretan je prikaz brige za siromašne, ali ne samo u materijalnome, nego i u duhovnom smislu. Svaki čovjek ima dostojanstvo djeteta Božjega i nitko nije toliko siromašan da ne bi mogao drugomu što darovati – nadu, osmijeh, vjeru, ljubav. Tako misionari, po uzoru na Isusa Krista, napuštaju vlastitu sigurnost i odlaze na rubove svijeta da bi navijestili evanđelje onima koji ga još nisu upoznali. Njihovo djelovanje obuhvaća i dijeljenje duhovnog bogatstva – donose Božju riječ, ali i konkretna djela ljubavi: školovanje djece, pomoć bolesnima, osiguravanje hrane i vode, izgradnju zajednica. U svemu tome zrcali se živo prisutan Krist. Zato su misi-

je produžena ruka Svjetskog dana siromaha i podsjetnik svima da prava evangelizacija ne odjeljuje duhovno od materijalnoga, nego povezuje u jedinstveno svjedočanstvo ljubavi.

Misionari svojim životom pokazuju da nada ne postiduje (Rim 5, 5), jer tko svoje pouzdanje stavlja u Gospodina, ne gubi ništa, već prima sve. Poruke zahvalnosti i uspomena podijelile su redovnice Službenice milosrđa (Ančele).

„Nada pak ne postiduje“ – poruka s. Klementine Banožić, misionarke u Ekvadoru

U pristupu temi bule pape Franje Et Spes non confundit za svetu 2025. godinu pronalazila sam dosta poteškoća. Pogled u svijet današnji-

ce, posebno iz perspektive siromaha, razdora i obiteljskog nasilja, organiziranog kriminala, ratova, stvara svaki dan sve veće beznade. Pismo pape Lava XIV. Dilexi te poziva nas da uočimo sablažnjivu realnost rasta siromaštva i nedostatak pravednosti. Samo vjera praćena mijenjanjem mentaliteta može probuditi nadu.

Taj korak učinio je Isus s apostolima, mučenicima, da bi probudili nadu u novi svijet. Povratak na izvore naše vjere, na Krv Isusovu i tolikih mučenika, mogu još uvijek probuditi nadu u čovjeku današnjice. Ali jesmo li kadri posvjedočiti svoju pripadnost njemu i probuditi nadu u novu budućnost?

Negdje po Uskrsu najaviše i Službenice milosrđa želju da bi kao misionarke organizirali svoj jubilejski

susret, uz program koji će se uključiti u misijski program opće Crkve. Prijedlog je bio jednostavan: opisati realnosti u kojima djelujemo, sastaviti povijesni opis razvoja misijskih djelatnosti i potvrditi osobnim svjedočanstvom života i evangelizacije. I tako sam se osvrnula na svojih 40 godina misijskog djelovanja. Jasno, cilj svega bio je prelistati koliko i kako životom i radom pridonosimo širenju misijske Crkve i izgradnji kraljevstva Božjega.

Hodočašće u Rim i posjeti bazilikama mučenika i velikana vjere, kao i svaki detalj do vrata crkve sv. Petra i crkve sv. Pavla, pomogli su nam probuditi nadu. Ljubav Isusa, apostola i tolikih mučenika koji su velikodušno predali život da bi ljudi prepoznali veličinu Boga i dali smisao trpljenju ne samo da budi nadu, nego nas jača u predanju Bogu u službi i ozdravljenju razrušenih duša i života.

Nahranjene vjerom na izvorima kršćanstva, u nastavku hodočašća stižemo i na grob naše drage mučenice s. Lukrecije Mamić u Splitu. Uz molitvu, pjesmu, suze, ali i radost da imamo svjedoka vjere u društvu mučenika Crkve, podijelile smo svjedočanstva o veličini i krepovima te velikodušnosti predanja i ljubavi prema Bogu u službi gladnih, bolesnih, a posebno isključenih iz socijalnih krugova. Sestre koje su se vratile i nastavile misijski rad u istoj kući gdje je ubijena s. Lukrecija tvrde da je to kuća mira i blagoslova.

Nakon susreta sa sestrama naše provincije te mise i ručka kod fratara u Sinju vratile smo se u Bresciu, gdje je predstavljen naš rad na bdjenju uoči Misijske nedjelje.

Svečanom svetom misom na dan Misijske nedjelje zahvalile smo Gospodinu za dar misijskog zvanja i radost predanja te smo se sve vratile nastaviti svoj misijski život u evangelizaciji i karitativnim misijskim djelatnostima, kao znak zahvalnosti Bogu i svima vama, dragi prijatelji misija, koji nas podržavate svojom molitvom i prinosima za naše misijske djelatnosti.

Sjećanje i molitva na grobu s. Lukrecije Mamić – poruka s. Ivane Gelo

Listopad, mjesec posvećen misijama, u svojoj tišini i sabranosti nosi

duboku poruku predanosti, darivanja i služenja. To je vrijeme kada Crkva poziva vjernike da se sjete svih onih koji su ostavili dom, sigurnost i sve što im je bilo poznato da bi naviještali radostnu vijest na svim krajevima svijeta.

U tom duhu časne sestre misionarke iz družbe Službenice milosrđa (anče), koje su se okupile u kući matici u Brescii i u Rimu na proslavi misionarskog jubileja, pohodile su 13. listopada grob svoje sestre u vjeri i poslanju, s. Lukrecije Mamić, misionarke koja je 2011. godine položila svoj život služeći narodu Burundija. Na splitskom groblju Lovrincu okupile su se redovnice Hrvatice i Talijanke koje trenutačno vrše svoje poslanje u misijama u Ekvadoru, Brazilu, Ruandi i Burundiju.

U tišini molitve, sabrane pred njezinim grobom, misionarke su zahvalile Gospodinu za dar njezina života – života u potpunosti predana Bogu i siromasima. Taj posjet nije bio samo čin sjećanja, već živa povezanost u Duhu, jer krv mučenika i žrtva misionara ne prestaje donositi plodove, što se na poseban način očituje u brojnim zvanjima upravo na teritoriju Ruande i Burundija.

S. Lukrecija nije tražila sebe. Njezino je srce bilo u potpunosti predano Gospodinu i bližnjemu, a posebno onima najpotrebitijima. Svoj je redovnički i misionarski poziv živjela radošno, svakodnevno se dajući dokraja. Ona je, poput tolikih drugih misionara, posvjedočila da je ljubav prema Isusu jača i od smrti. Njezin nas primjer uči da svetost nije pridržana za velike geste, nego za vjernost u malome, u svakodnevnom darivanju, u življenju evanđelja bez kompromisa.

U ovome misijskom mjesecu listopada molimo po njezinu zagovoru da ustrajemo u svojem pozivu i budemo

svjetlo Kristovo kamo god nas Gospodin šalje. Molimo i za naše misionare i misionarke po cijelom svijetu, kao i za novi misijski žar u cijeloj Crkvi, da Gospodin pošalje nove navjestitelje evanđelja po svem svijetu i da se oni odvažte primiti u vjeri dar Božji te hrabro poći u nepoznato, jer, kako reče jednom s. Lukrecija: „**Misijsko je zvanje milost i velik dar Božji.**“

Sestra Lukrecija Anda Mamić rođena je 1948. godine u mjestu Zidine, kod Tomislavgrada, BiH, kao osmo dijete u obitelji. U samostan Službenica milosrđa ušla je 1962. godine. Prve zavjete položila je 30. kolovoza 1969., a vječne 29. kolovoza 1979. u Splitu. Misijsko djelovanje započela je 1984. godine stavljajući se na raspolaganje poglavarima zajedno sa s. Klementinom Banožić i s. Lenkom Čović za otvaranje nove zajednice u Latacungi, u južnoameričkoj državi Ekvadoru. Ubijena je 27. studenoga 2011. na vratima samostana sestara Službenica milosrđa, u mjestu Kiremba, u Burundiju. Sestra Lukrecija svoj redovnički život posvetila je misijskomu djelovanju među najsiromašnijima u Ekvadoru, a potom u Burundiju, želeći im po konkretnim djelima približiti Božje milosrđe i ljubav. Suobličivši svoj život dokraja Kristu raspetomu, utkala se u život Crkve, ostavivši nam primjer potpuna sebedarja.

Misije su konkretan prikaz Božje ljubavi na djelu, gdje se vidi kako riječ postaje život, a nada postaje stvarnost. Kao što misionari svakodnevno žive evanđelje, tako smo svi mi pozvani otvoriti oči srca, dijeliti svoje darove i biti živi znak Božje nade u svijetu.

UGANDA
– Vlč. Gabrijel Jukić

Adea – velika zajednica

Dragi prijatelji misija, neko vrijeme nismo se čuli i želio bih s vama podijeliti što ima novo kod nas i kako smo se organizirali...

U Nakon početnih koraka koji su bili preduvjet osnivanja nove misije – Misije Adea, kao što je pokrivanje crkve, radovi na kući, kultiviranje poljoprivrednih površina, došlo je i vrijeme da se ta zajednica vjernika proširi te ojača. Pažljivo i ustrajno se radilo na naviještanju evanđelja te duhovnoj obnovi cijele misije. Posebna se briga vodila o sakramentnom životu vjernika. Katehisti su imali zadatak poučavanja od najmlađih do najstarijih. Broj odraslih krštenih znatno je porastao, a i broj crkveno vjenčanih. Broj svećeničkih zvanja premašuje naše mogućnosti financiranja, a javilo se čak i nekoliko djevojaka koje žele postati redovnice. Zanimljivo da iz tog dijela misije dosada nije bilo puno zvanja, ni svećeničkih ni časnih sestara. Npr., Biskupija Kotido donedavno nije imala svećenika koji govori ateso (plemenski) jezik te su mene poslali na tečaj jezika ateso, što je već treći plemenski jezik koji učim. A došao je i mladomisnik Peter Simon, koji zna nekoliko plemenskih jezika, te su se stvari s mukom i naukom pokrenule nabolje.

Redovito slavlje svete mise

Iako je bilo teško uvjeriti vjernike u vanjskim postajama da se mise

mogu i trebaju slaviti i radnim danom, a ne samo nedjeljom, dogodio se pomak kad smo ja i pokojni John Bosco redovito i radnim danima slavili sv. mise te na taj način naviještali evanđelje u močvarnim i teško dostupnim mjestima u udaljenim vanjskim postajama. Veliko zalaganje nastavilo se dolaskom

Petera Simona i tako su došli i veliki rezultati te broj onih koji posjećuju sv. misu raste iz dana u dan. Zajednica se širi i jača. Mnogi ljudi koji su bili u kojekakvim smiješnim sektama ili nazovi religijama vratili su se u krilo Katoličke crkve.

U početku smo imali velik problem s odgovaranjem na misi jer vjernici,

jednostavno, nisu znali odgovarati na misi. Sad je to sve bolje jer se radilo s odgojem i poučavanjem djece i odraslih. Svaka vanjska postaja morala je uspostaviti ministrante, pjevače, čitače... Liturgijsko slavlje postalo je svečanije i značajnije. Osjećaj je za sveto porastao te oltar postaje središte u životu tih vjernika.

Škole i bolnice

Pošto je školski i zdravstveni sustav zapao u krizu nakon političkih previranja u Ugandi – plaće su slabe ili ih nema nikako – naš program, iako s teškom mukom, ide dalje uz Božju pomoć. Već imamo nekoliko otvorenih malih bolnica, gdje bolesti poput malarije, koja je najčešća, vrlo lako liječimo. Djeca redovito idu u školu te mnogi i na fakultet. Tako su se mnogi studenti vratili te su se aktivno uključili u rad cijele zajednice ili predaju u školama ili rade u bolnicama, koje smo nazvali po Mari Jukić, tako da svaka bolnica nosi ime „Mara Jukić“, a cjelokupni program nosi naziv Zaklada „Mara Jukić“, koju je osnovala volonterka Jelena Penić. Volonteri Mreže „Ante Gabrić“, na čelu s volonterkom Josipom Prgommet, postali su redoviti posjetitelji te tako članovi velike zajednice Misija Adea. Tako to više nije moja misija, nego misija svih nas, i volontera, i studenata koji su završili studij i sponzora koji pomažu rad u Misiji Adea. Naravno, važno je spomenuti i katehiste Junisa i Jimija, koji zdušno rade za kraljevstvo nebesko, te studente koje smo skupa školovali i odgajali da postanu formirane osobe, koje sada rade skupa sa nama. Zatim Katarinu Owill, koja vodi cjelokupan školski program, te Grace Owill, doktoricu koja vodi bolnice. Također i Grace Natandu, koja je došla iz južne Ugande te kuha za volontere i radnike u misiji.

Volonteri

Zbog velikih zadataka u Misiji Adea pojavila se potreba za „radnicima kojih je malo, a žetva je sve veća“. Njihovo djelovanje osnažilo je zajednicu na mnogim poljima rada, ali posebno treba istaknuti odgojni element. Nažalost, većina djece imala je i još uvijek ima slab odgoj u vlastitim obiteljima. Mnogi su s jednim ili s nijednim roditeljem, jer su roditelji umrli ili poginuli u napadu razbojnika na sela. Stoga su volonteri učinili da se misija podigne na višu razinu. Zapravo, postali su pravi misionari! Dosad je bilo oko 30 volontera iz cijele Hrvatske te iz Vrhbosanske nadbiskupije.

U nadi da će biti sve više takvih radnika, koji svoj život žele u potpunosti posvetiti Bogu, živimo i „mi Afrikanci“. Ova djeca odrasla su bez poučnih priča njihovih djedova i baka, bez bajka i basna. Djedovi i bake umru rano te ih djeca ni ne zapamte, a bajke ili basne ni bilo kakvo drugo štivo gotovo da ni ne postoji

na njihovu plemenskom jeziku. Tradicionalne priče uglavnom se svode na teške životne situacije koje su se događale u prošlosti: glad, bolesti, razbojstva i progonstva... Ovaj vas kršćanski afrički puk treba, jer nezamislivo je raditi bez Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj i bez Papinske misijskih djela u Bosni i Hercegovini, bez sponzora i bez volontera... Jer kako kaže moj pokojni stric i kum Marijan Jukić: „Jedan sam čovjek na njivi je ništa!“ Tako je i sam jedan misionar na njivi gospodnjoj ništa. Božji plan je da u Misiju Adea dođu volonteri kao što su Marijan i Nenad iz Žepča. Božji plan je da dođu volonteri iz Volonterke mreže „Ante Gabrić“ te svi skupa učinimo Misiju Adea velikom zajednicom vjernika.

BENIN

– S. Ivančica Fulir

Povratak prvoj ljubavi

Ima nešto sveto u kretanju na put ranom zorom, dok sunce još nije probilo crnu afričku noć. I kada još sva omamljena pakiram stvari i ubacujem ih u auto, srce mi je veselo. Znade da idemo na sjever! Na sjeveru zemlje davnih je dana u meni kao volonterki sazrio moj misijski i redovnički poziv. Kada sjedam u auto znajući da idem na sjever, ne mogu to opisati. To je povratak prvoj ljubavi.

Uvijek iznova potvrda Božje ljubavi prema meni i njegova poziva. Tih davnih dana (2010. i 2013.) na sjeveru nije bilo struje, nije bilo pristupnoga asfaltiranog puta, vodu smo vukli iz bunara i u kantama ju nosili u kuhinju za kuhanje, za vrt, za životinje, u kuću u sobu za tuširanje. Tad sam postala svjesna koliko nam vode u jednom danu treba i koliko je teško doći do nje. Tako je jednoga kipućeg poslijepodneva oko 15 h, kada gori

nebo i gori zemlja, jedna djevojčica sjedila kraj bunara. Zvala se Agnes i imala je šest godina i njezine su snage bile preslabe da ispumpa vodu, a bila je žedna. Prilazila sam joj s leđa i slušala njezine vapaje. „Vodo, dođi! Vodo dođi, obećajem da ću biti dobra. Slušat ću sestre, vodo dođi k meni!“ Izvukla sam joj vodu, a ona je bila sva presretna. Međutim, do navečer je zaboravila svoje obećanje i morale su je sestre opet nagovarati na učenje. Kao i svako normalno dijete bilo gdje na svijetu kojemu se ne da baš svaki dan učiti i pisati domaću zadaću.

Iskreno, nisam se smjela žaliti, imale su sestre vodu u vlastitom dvorištu i to je izgradila s. Dorotea uz pomoć dobrote ljudi u Hrvatskoj. Tisuće i tisuće ljudi na tom sjeveru to nisu imale i do današnjeg dana nemaju. Pješače kilometrima da dođu do kakve relativno pitke vode. A mi smo ju imali u vlastitom dvorištu. Bistru i pitku. Odakle mi pravo da se žalim?! A u meni opet nemir, htjela bi više za njih. Zašto ju

moramo ručno pumpati? Zašto se prvo moram pošteno oznojiti da ju ispumpam, potom nositi u kantama po dvorištu do vrta ili u kuhinju ili sobu. Zašto me navečer moraju boljeti i ruke i leđa od nošenja vode? Zašto ne mogu otvoriti slavinu i voda će poteći kao u Hrvatskoj? Zašto ovdje moram biti zadovoljna s nečime što je dobro, a moglo bi biti još daleko bolje? I to ne smijem ni poželjeti jer smo, eto, na nekom drugom kontinentu. A da me pritom ne optuže da želim luksuz i da se s manje novca može pomoći i da to njima/nama mora biti dovoljno, jer ionako nismo naučeni na bolje! Zašto oni nemaju pravo na isto lagan pristup vodi kao i mi u Europi? Za njih je dovoljno dobro i polovno rješenje. Mojemu srcu to nije bilo neko obrazloženje. Te mrvice koje kao Lazar skupljamo s poda...

Tad sam poželjela da za tu vodu ima i drugog načina. Da dijete dođe i voda poteče, a ne da mora okretati lanac i uništavati si leđa vučući vodu iz dubine. Možda sam luda. Možda trebamo biti zahvalni i na tome. A ja znadem da bolje postoji i to me boli. Ali, eto, tako je kako je.

Budući da su sestre imale pune ruke posla u ambulanti, ponudila sam pomoć. Nisam medicinska sestra, ali kad je gužva, uvijek se može nekako pomoći. Prvo su mi u ruke dali malenu djevojčicu. Vagnula sam ju. Ima 10 kg i temperaturu 41. Malarija! Držala

sam ju da bude mirna dok joj je s. Solange davala injekcije. Njezina mama je plakala. Cijeli dan je na tržnici radila i kad je navečer stigla kući, malenu je našla u takvu stanju. Minute su ju dijelile od malaričnog šoka i krize, a onda to može svakako završiti, i smrtnim slučajem. Nakon što je primila sve lijekove, krenula sam ju tuširati hladnom vodom i mazati kremom za snižavanje temperature. Mamu sam utješila te se ubrzo pribrala i završila započeto. Kasnije je došla i kleknula preda mnom da mi zahvali na pomoći i podršci. Takve scene zahvalnosti na sjeveru nisu neuobičajene. Moram priznati da me to svaki put do srži potrese. U njihovoj kulturi to je tako. A ja se osjetim toliko malenom i nedostojnom u tom trenutku. Noge mi klecnu i odmah ih podignem, a oni samo ponavljaju riječ *hvala*. Govorim im: „Bogu hvala, on je taj koji se brine za vas!“

Znađem dobro da ta zahvala ne ide meni, nego dragomu Bogu i svima vama koji nas podupirete, a koji ste otvorili srca prema bližnjemu na misijskim područjima. Vjerujte da je narod itekako zahvalan i preporučuje vas na svoj način Gospodinu!

Na sjeveru u našoj zajednici Biro danas imamo asfaltirani put gotovo do ulaznih vrata. Imamo i struju. Imamo i sirotište, u kojem je uvijek 50-ak djevojčica, a imamo i ambulantu, u kojoj uvijek ima pacijenata iz cijele okolice. Ima napretka i to veseli moje srce i srce svake Marijine sestre.

Župa ima 17 filijala. Dvije godine imamo samo jednog svećenika, Jakova iz Poljske. Sad mu je došao tek zaređen subrat, pa će im se snage udvostručiti. Takav je sjever, nedostaje mu redovničkih i svećeničkih zvanja. Cijela biskupija nema više od 30-ak svećenika. I to nije jedina takva biskupija. Sav siromašni sjever je takav. Pošalj, Gospodine, radnike u žetvu svoju! Beninu su prijeko potrebni svećenici i redovnice. Prostranstva su velika, tisuće i tisuće nisu još čule za Krista.

Narod je ovdje tvrd. Teško prihvaća Krista. A opet ide polako. Samo kad bismo mi koji tu već jesmo bili kako treba!

Meni je Bariba, dominantno sjeverno pleme, srcu drago. Ne znam zašto. S juga zemlje narod baš ne govori lijepe o njemu, podcjenjuje ga, njegove običaje, hranu, kulturu. Ono poznato: „mi to nikada ne bismo napravili“, „mi to nikada ne jedemo“, „nikada tako nešto nismo čuli“... Ah, ono poznato: „Ja i moje plemel!“ Nekako slično je i u Hrvatskoj!

Kažu na jugu Benina da je sjever divlji. Ja sam odrasla u Zagrebu i često sam išla na „Dinamove“ utakmice, i to na sjevernu tribinu. Kaže moja mama da sam jednu divljinu zamijenila drugom. Ne znam bih li se složila s time, o toj divljini. Imaju oni svoja čvrsta pravila i čuvaju svoje. Nikada se nisam osje-

ćala u opasnosti na sjeveru. A stvarno se znade svašta dogoditi. Kad smo na tržnici, pa se nađe neki stranac iz druge zemlje i nešto nam dobaci, začas eto nekoga oko nas koji kaže: „To su naše sestre, njih se ne dira!“ Bilo da su to žene s tržnice, bilo muškarc, bilo policajci... I tako ošinu dotičnu osobu pogledom da im jasniju poruku ne mogu dati!

Kada koji džeparoš vreba, djeca koja nose teret na tržnici provuku se do nas i prstom pokažu na njega te ti očima i pokretima sve kažu iako ne govore francuski, jer ne idu u školu. Narod ima veliko srce, tvrdoglavost, zahvalnost, nevjerovatnu izravnost u razgovoru. A opet poštuju časne sestre, a pogotovo bijele sestre. Sestrma se ništa ne smije dogoditi. U okruženju u kojem svaka institucija ima svoje naoružane čuvare mi ih nemamo i nikada nikakvih problema nismo imale. Vjerujem da to znači biti iz naroda, s narodom i za narod. A onda je i narod za tebe i uz tebe.

Mnogo ljudi me prepoznaje, a ja, nažalost, njih ne, pa mi rukama i nogama objašnjavaju u kojem selu i u kojem dijelu sela smo se i kada smo se upoznali. Pamte svaku sitnicu, svaku gestu, što sam učinila i što sam i gdje rekla. Ono što ja više ne pamtim, oni pamte.

KAMERUN
– Vlč. Karlo Prpić

„Tata, ja odlazim.
I ako je to volja Božja...”

Po riječima i svjedočanstvu svojih najbližih, André B. u svojem djetinjstvu nije se posebno izdvajao od ostalih vršnjaka iz malena i zabačena sela, duboko u afričkoj savani, u središnjem dijelu Kameruna. Robusne prirode i dispozicija, brzo je od svojoj prijatelja i poznanika iste dobi bio prihvaćen kao vođa u nestašnim pothvatima, koji bi nekada do ludila dovodili njihove roditelje. Istovremeno, kao dvije krajnosti u istoj mladoj duši, odmalena je pokazivao zanimanje za duhovne stvari, kao i za molitvu. Nije ni čudo jer mu je otac, Jean Paul, niz godina bio zauzet vjeroučitelj u mjesnoj kršćanskoj zajednici. Slovio je za pravedna i razborita oca obitelji i bio je od dragocjene pomoći ponajprije stranim misionarima kasnih šezdesetih godina prošlog stoljeća, a potom i prvim domaćim svećenicima u tim krajevima. Njegovo najstarije dijete u obitelji gotovo da nije imalo nikakva posebnog dodira s vanjskim svijetom sve do završetka osnovne škole. A onda je uslijedilo prvo veliko otvaranje i prozorčić u jedan drugi okoliš i svijet. André je na sveopće iznenađenje zatražio od svojih roditelja dopuštenje za nastavak svojih školskih dana u našem dijecezanskom dječjačkom sjemeništu.

Ništa manje nije bio zatečen ni upravitelj župe.

Srednjoškolski su mu dani prolazili brzo i mora se priznati – uspješno. Snažljiv i prilagodljiv, brzo će postati u nekim posve praktičnim svakodnevnim aktivnostima desna ruka svojih odgajatelja. Rado bi ga zadržali u ustanovi i izvan uobičajenih obveza, za vrijeme praznika.

Bez ikakve solidnije glazbene pripreme, André se pokazao i kao iznimno nadaren mladić na tom području. Po sluhu bi vrlo skladno vodio kućni liturgijski zbor. Nisu mu bili strani ni instrumenti, koje je prvi puta vidio tek u ustanovi. Brzo je svladavao osnove glazbenog odgoja. Intelektualno prirodno nadaren, s lakoćom je us-

pio položiti ispit zrelosti i zaključiti svoje srednjoškolsko obrazovanje.

Posebno ga je njegov otac hrabrio i podržavao u čvrstoj odluci i molbi za prijam i upis u bogosloviju te bližoj pripravi za svećeničko zvanje. Naš kandidat sasvim se dobro uklopio u novi način života. U našoj mjesnoj Crkvi pripradni studij do pune moralne i duševne zrelosti za duhovno zvanje vremen-ski je prilično dug. U pravilu možda i najduži u usporedbi s drugim katoličkim sredinama i biskupijama širom svijeta. Tako se, naprimjer, nakon mature obvezno prolazi jednogodišnju probaciju, gdje se uz molitveni i zajednički suživot s drugim mladićima istih nakana i opredjeljenja, zapravo, postavljaju temelji

buduće izgradnje u filozofiji tijekom tri godine, nakon čega slijedi četverogodišnji teološki nauk. Spomenimo da se između ta dva ciklusa ustalio u svim ovdašnjim biskupijama tzv. staž, kako se to ovdje obično naziva, ili obvezni pastoralni praktikum u župnoj zajednici.

Naš André s lakoćom je svladao sve te razine i spremno dočekao dan svojega svećeničkog ređenja. Uz potporu i oduševljenje obitelji i čitavog klana!

Nekoliko prvih godina u služenju vjerničkoj zajednici proći će brzo i gotovo neprimjetno. Biskup je u međuvremenu prikupio dosta izvješća o raznim inicijativama svojeg prezbitera na terenu i odlučio se pozvati ga bliže središtu biskupije, u vidu nastavka više formacije i specijalizacije u teološkim disciplinama. Tako će André u nešto poznijoj dobi opet u klupe i zauzeti mjesto u fakultetskom amfiteatru. Katoličko sveučilište u najvećem gradu, Douali, već je u to vrijeme privlačilo brojne mlade ljude, i ne samo iz zemlje, nego i iz susjednih država. André je bio prvi upisani kandidat iz naše biskupije. Bila je to, prema izjavi rektora instituta, njegova briljantna godina. Ponio je i službeno naslov najboljeg u grupi. Nakon toga će ravnateljstvo institucije predložiti našem biskupu nekoliko studentskih mjesta, uz financijski popust, na upisima za sljedeću akademsku godinu.

S punim pravom čovjek snuje, ali Gospodin određuje. Tijekom prvog tromjesečja akademske godine prvi vidljivi i osjetljivi simptomi nisu izgledali prijeteće. Ipak, uskoro je postalo jasnije da se bez ozbiljnije medicinske pomoći ne će moći nastaviti. Domaćim zdravstvenim ustanovama trebalo je dosta dugo za uspostavu točne dijagnoze. Mladi svećenik nenadano je i neočekivano obolio od jednog oblika neizlječive leukemije. Posve razumljivo, bio je to slom jednoga obećavajućeg plana i programa na duže staze. Gotovo šest mjeseci trajala je nadljudska borba protiv neumoljiva protivnika. Ni najsuvremenije liječenje nije uspjelo spriječiti neizbježno. Prvi siječnja, na svetkovinu Blažene Djevice Marije, primili smo vijest da nam se subrat preselio u vječnost oko ponoći, na prijelazu iz stare u novu godinu.

Rekvijem, misa zadušnica, u katedrali bila je posebno obilježena kratkim svjedočanstvom njegova oca Ivana Pavla, zaslužna katehista, koji je svojeg sina pratio uz bolesničku postelju do posljednjeg daha. „Tata, ja odlazim. I ako je to volja Božja...“ Nedovršena rečenica i vremensko i nestalno u 45. godini života ustupilo je mjesto vječnomu i nepromjenjivom. Nedokučivi su putovi Providnosti!

Svake godine na Dušni dan na malom groblju na sjemenišnom posjedu naši pitomci i određeni

broj vjernika iz okolice mole na grobovima onih koji su svojedobno pripadali dušom i tijelom ovoj mladoj i još uvijek misijskoj Crkvi. Pokojni bogoslovi ili vjeroučitelji, svećenici ili redovnici – Cosmas i Joseph, Adolphe i Jean Marc, Simon Pierre, Jean Marie i André... Nijedan od njih nije dosegao pedesetak godina ovozemaljske egzistencije. Ali smo zato u njima dobili sigurne zagovornike iz onostranosti, kojoj svi odavde hitimo s čvrstom vjerom i nepokolebljivom nadom.

Razgovor s fra Stipanom Radićem, dijecezanskim ravnateljem Papinskih misijskih djela za Vrhbosansku nadbiskupiju.

? Fra Stipane, što vas je kao mladića iz Rumboka potaknulo da izaberete franjevački poziv i svećenički život?

! Nema nekoga posebnog događaja koji bi se mogao istaknuti kao poticaj za odabir svećeničkog poziva i života u franjevačkoj zajednici. Plod je to obiteljskog odgoja i života u franjevačkoj župi, a vjerujem i želje i molitve mojih roditelja i drugih. U zadnjim godinama osnovnog školovanja razmišljao sam o tome kamo dalje. Dugo sam razmišljao i o medicinskoj struci. Međutim, iznenada je prevladao interes za poziv fratra/svećenika i prijavio sam se u Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, bez ičijeg utjecaja. Hvala Bogu, nije ostalo samo na prijavi, nego se pretvorilo u trajanje!

? Tijekom svoje dugogodišnje službe djelovali ste u mnogim sredinama – od Njemačke do Bosne i Hercegovine, a dugo ste bili i ravnatelj Humanitarno-karitativne organizacije „Kruh sv. Ante“. Kako su vas te različite službe oblikovale?

! U Njemačkoj sam živio 18 mjeseci i zaređen sam za svećenika 1981. godine. Zahvalan sam Bogu i svojoj franjevačkoj zajednici što mi je to omogućeno. Osim što sam malo poboljšao svoje znanje njemačkog jezika, imao samo prigodu biti sudionik nekoliko simpozija, predavanja i različitih događanja. Kasnija đakonska praksa i osam mjeseci rada u njemačkoj župi pružili su mi novu spoznaju i iskustvo u pastoralnom radu, što nikada ne bih stekao bez tog iskustva. I to je uveliko uticalo na moj pastoralni rad i život. Jedna od glavnih i najkorisnijih spoznaja je da se ne moramo u svemu složiti kad je u pitanju svakodnevni život, ali kad je u pitanju izvršenje naših zadaća, trebamo raditi tako zauzeto kao da smo najveći prijatelji. Po povratku iz Njemačke pretpostavljeni su me poslali, kako su rekli, privremeno u Župu uznesenja BDM u Breške, kod Tuzle, u to vrijeme jednu od težih župnih zajednica, pa je bila poznata uzrečica: „U Breške za grješke.“ I doista, nakon pola godine htjeli su me poslati u jednu sa-

mostansku župnu zajednicu, ali sam ih molio da još ostanem u Breškama. Nakon dvije i pol godine premjestili su me u Župu Vitez, jednu od većih župa, gdje sam ostao četiri godine. I onda sam premještan u Župu sv. Ilije u Zenici, gdje sam prvo bio župni vikar, a onda nakon nekoliko mjeseci imenovan župnikom te sam ostao punih devet godina, do 1997. godine.

Poslije tri godine službe provincijskog ekonoma imenovan sam ravnateljem HKO-a „Kruh sv. Ante“ i tu službu vršio 12 godina. Nakon toga imenovan sam župnikom u Župi sv. Ane kod Kiseljaka i poslije sedam godina ponovno vraćen u Sarajevo, u Samostan sv. Ante Padovanskog, gdje sam gvardijan već sedmu godinu.

Susreti s ljudima u različitim vremenima i župnim zajednicama uvjerali su me da je povjerenje uzvratna kategorija kao ključ uspjeha. A ako povjerenja nema, nema ni iskrenosti. Ni ratna događanja nisu me poljuljala u tom uvjerenju, pa sam sebi tada često znao ponavljati: živi radije slo-

bodno i dostojanstveno radije jedan dan nego godinu dana kao nečovjek. Nekada mi je u tome ratnom vremenu stvaralo neprilike što sam u svakom čovjeku gledao Božje stvorenje i svakomu želio pomoći. I mislio sam da će nas osvijestiti ratna događanja, kada nikada nisi bio siguran hoće li ugledati svjetlo sutrašnjeg dana i hoće li biti sve uništeno što si stekao, pa da ćemo uspostaviti pravu ljestvicu vrijednota. Čini mi se, nažalost, da smo malo toga naučili.

Mene je humanitarno-karitativni rad još više približio ljudima. Lijep je osjećaj kada vidiš zadovoljstvo u očima onih kojima si pomogao posređujući mu egzistencijalnu pomoć, popravak ili izgradnju obiteljskog ognjišta ili na bilo koji drugi način. Žalostilo me kad bih vidio toliko potrebe da se pomogne a nisam mogao pomoći.

Sva ta iskustva razlog su što mi je humanitarno-karitativni rad prirastao srcu i što se nikada nisam prestao u tom pogledu zauzimati koliko je moguće. Konačno, karitas, djelotvorna ljubav, spada u bit crkvenog poslanja.

? **Kada pogledate sve aktivnosti „Kruha sv. Ante“? Što vam je najviše ostalo u srcu i zašto?**

! HKO „Kruh sv. Ante“ imao je toliko projekata da je jedno vrijeme bilo stalno zaposleno više od trideset ljudi. Poseban je osjećaj kad se obitelj iz privremenog smještaja vrati u svoju kuću. U vremenu kad sam bio ravnatelj HKO-a „Kruh sv. Ante“ pomogli smo obnovi ili izgradnji više od 500 kuća u BiH. I danas su mi u živu sjećanju obitelji iz Vareša koje su se vraćale na opljačkana i razrušena ognjišta, živjele u ruševinama ili pod najlonskim šatorima usred zime. Bilo je onih koje su nekoliko puta protjerivali, a oni se opet vraćali i konačno vratili. Takvu ljubav prema zavičaju i vlastitom ognjištu nisam nigdje susreo.

Prvi smo u BiH radili s traumatiziranim pripadnicima sve tri vojne komponente. Radili smo odvojeno s njima, a onda organizirali višednevno zajedničko druženje i rad u Sarajevu. I dok smo strahovali kako će to proći, već drugi dan oni su zajedno

zapjevali i uz harmoniku kolo zaigrali. Divan osjećaj!

Pomoć djeci sa smetnjama u razvoju i ovisnicima također je nešto što se ne zaboravlja.

? **Što vas najviše dirne u susretima s ljudima? Postoji li koji trenutak koji posebno pamтите?**

! Različita su iskustva susreta s ljudima. Više je onih pozitivnih, u kojima osjetiš blizinu i kada osjetiš da se razumijete i bez puno izgovorenih riječi. Nekako me najviše ispunja radošću kada susretnem ljude poslije mnogo godina koji zahvaljuju na susretu i pomoći koju smo im posredovali, a da se ja toga uopće ni ne sjećam; kad se potvrđuju Isusove riječi: „neka ti ne zna ljevica što ti čini desnica“ (Mt 6, 3). Nažalost, suprotan je i upečatljiv doživljaj bio kad sam zajedno s pripadnicima Armije BiH spašavao nastradala subrata fratara i kad su njihovi kolege iz druge postrojbe rekli da nas treba sve pobiti, a posebno njih, pripadnike njihove vojske koji spašavaju ustaše.

? **Je li teško u današnjem vremenu zadržati duh franjevačke jednostavnosti i evandeoske ljubavi?**

! Vrlo je teško živjeti franjevačku jednostavnost kao izraz evandeoske ljubavi. O tome rado i puno govorimo, a premalo u život provodimo. Odnosi se to prije svega na nas, Franjine sljedbenike, a onda

i na druge. Poruka Franjina života uvijek ostaje aktualna kao poziv na ljubav prema svim stvorenjima. Ove godine je 800. obljetnica Franjine *Pjesme stvorenja* te je to posebna prigoda da zapalimo taj žar ljubavi iskreno i životno. Franjina poruka je poziv na nasljedovanje, a ne na komemoriranje.

? **Na koji način vjera pomaže ljudima koji prolaze traumom, siromaštvo ili ovisnost da ponovno pronađu smisao života?**

! Vjera je život, a ne riječi. Ona bi trebala oblikovati, usmjeravati i mijenjati naš svakodnevni život, označavati put kojim bismo trebali ići i davati smisao našem svakodnevnom životu. Ona nam daje smisao i kada nastupe životne krize: bolest, neuspjeh, razočaranje, gubljenje nade.

U takvim situacijama vjera često dolazi više do svojeg izražaja. Ako je dotada vjera bila uspavana i nešto sporedno, ona stupa u središte života i postaje putokaz za izlaz iz životnih kriza.

Vjera ne bi smjela biti „droga“ ili „opijum“ koji ublažava bol ili tek utjeha u životnim krizama, nego putokaz kako na najbolji način prevladati krize s pouzdanjem u Boga. U takvim situacijama vjera mnogima jača i javlja se kao svjetlo u tami. Neke životne krize i dalje ostaju u većoj ili manjoj mjeri, ali obasjane svjetlom vjere, čovjek ih drugačije vidi, doživljava, a mnoge i rješava.

❓ Kako gledate na današnje društvo? Jesmo li postali osjetljiviji ili ravnodušniji prema patnji drugih?

❗ Današnja civilizacija dosegla je tehnički, intelektualni i znanstveni vrhunac. Istraživanja u Americi pokazala su da se od 2000. godine bilježi znatno smanjenje empatije među američkim studentima u odnosu na osamdesete godine prošlog stoljeća. Slična je situacija i u drugim dijelovima svijeta. Dobiva se dojam da je čovjek izgubio osjećaj za potrebe drugih i da je čovjek stavljen iza svih tih dostignuća. Razlozi su mnogi, a najvažniji su: sve manje kontakata licem u lice zbog društvenih mreža, pre naglašavanje individualizma, nespremnost narušavanja svojeg mira, kao i prevelika izloženost vijestima o patnji drugih, što dovodi do desenzibilizacije. S modernizacijom društva nastupilo je otuđenje i usamljenost. Svi ljudi imaju predispoziciju za empatiju. Zato nam je potrebna revolucija empatije, sposobnost razumijevanja drugih ljudi i reagiranja na njihove potrebe. Bilo bi nam svima puno ljepše kad bismo češće mogli uskočiti u tuđe cipele.

❓ Zašto je važno kontinuirano raditi na podizanju misijske svijesti?

❗ Misijsko djelovanje paradigma je svakog djelovanja Crkve, što naglašava i dekret II. vatikanskog sabora *Ad gentes* o misijskoj djelatnosti Crkve, odmah na početku, da je Crkva u hodu „misionarska po svojoj naravi“ i poslana je svim narodima biti „univerzalni sakrament spasenja“. Pokojni papa Franjo konstatirao je: „Danas više nego ikada čovječanstvo, ranjeno tolikim nepravdama, podjelama i ratom, treba radosnu vijest mira i spasenja u Kristu.“ Zato se nikada ne smije zanemariti rad na podizanju misijske svijesti kod svih ljudi. Jesmo li svjesni darovane odgovornosti i povjerenja u Isusovim riječima: „Podite dakle, i učinite mojim učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca, Sina i Duha Svetoga i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio“, kao i: „Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene

dostojan.“ Apostol Pavao kaže: „Jer što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista jao meni ako evanđelje ne navješćujem.“ (1 Kor 9, 16) Svaki krštenik na krštenju preuzeo je tu misijsku obvezu/poslanje kad mu krstitelj dodiruje uši i usne i kaže: „Gospodin Isus, koji je dao gluhi-ma sluh a nijemima govor, udijelio ti da uskoro možeš primati njegovu riječ svojim ušima i ispovijedati vjeru na hvalu i slavu Boga oca.“ Zato je imao pravo papa Franjo kad je rekao da su „svaki muškarac i svaka žena jedna misija“. Nisam uvjeren da smo dovoljno svjesni svojega krsnog zavjeta i vlastitoga misijskog poslanja i misijskog poslanja cijele Crkve.

❓ Što biste poručili onima koji žele činiti dobro, ali osjećaju da su nemoćni ili da se njihovi naponi „ne vide“?

❗ Nijedan dobar čin nije malen ako je učinjen iskreno i s ljubavlju. Nitko nije nemoćan činiti dobro. Nekađ će jedan osmijeh ili prava riječ u pravo vrijeme biti vrijedniji od velikih darova koji su učinjeni zbog vlastite promocije ili rješavanja suviška. Naša dobra djela neka budu motivirana ljubavlju, a ne zbog očekivane zahvale. Zahvala pripada Bogu, koji sve vidi.

❓ Kolika je važnost molitve za naš život i rast u vjeri te koja je vaša omiljena molitva?

❗ Kada razgovaramo s našim misionarima u dalekim zemljama i pitamo ih što im je najpotrebnije, svi na prvo mjesto stavljaju molitvu. Oni, glasnici radosne vijesti u često opasnim životnim uvjetima, svjedoče da bez osobne molitve i molitve drugih ne bi mogli puno učiniti. Vjernik bez molitve isto je kao biljka bez vlage: ne raste, nego vene dok ne uginge. Ako ne osjećamo snagu molitve, nije problem u njezinoj snazi, nego u iskrivljenoj molitvi, koja je često postala formalnost i mehaničko nabranje riječi, a ne iskren i povjerljiv razgovor s Bogom. Uz redovite službene molitve Crkve i svakodnevno slavljenje euharistije, često molim jednu od

krunica. Uvijek iznova rado se vraćam na molitve koje se upućuju sv. Anti Padovanskomu, gdje se obraćamo Bogu za potrebe svih ljudi i cijelog svijeta.

❓ Koji je vaš omiljeni biblijski citat i zašto?

❗ Drag mi je citat iz *Prve Ivanove poslanice*: „I ovu zapovijed imamo od njega: Tko ljubi Boga, da ljubi i brata svoga.“ (1 Iv 4, 21) Ne želimo čuti prigovor da ne ljubimo Boga. Međutim, spotičemo se u svakodnevnom životu kad je u pitanju ljubav i empatija prema bližnjima, osobito onima koji nisu „naši“ ili su čak „naši protivnici“ na bilo koji način. A apostol Ivan u istom poglavlju svoje prve poslanice kaže: „Rekne li tko: ‘Ljubim Boga’, a mrzi brata svoga, lažac je. Jer tko ne ljubi svoga brata, kojega vidi, Boga, kojega ne vidi, ne može ljubiti.“ (1 Iv 4, 20). A svi smo Božja djeca i međusobno braća!

❓ Koji svetac vam je poticaj i uzor ljubavi prema Bogu i čovjeku?

❗ Kao franjevcu mi je uzor ljubavi prema Bogu i svim stvorenjima sv. Franjo Asiški, kao živa slika Raspetoga. A u mojem dosadašnjem djelovanju njemu se pridružuje sv. Anto Padovanski, koji je često naglašavao: „Neka prestanu riječi, a progovore djela.“ Uvijek iznova oni su mi poticaj da se moja ljubav prema Bogu očituje po konkretnim djelima ljubavi prema čovjeku.

❓ Što biste poručili čitateljima *Radosne vijesti* i stavili nam na srce kao poticaj za razmišljanje i djelovanje?

❗ Rado bih preporučio sebi i čitateljima *Radosne vijesti* da nastojimo imati što više empatije/osjećaja prema svakom čovjeku, a osobito prema našim misionarima, koji su naša ispružena ruka u širenju radosne vijesti među narodima i pružanju pomoći potrebitima. Svi to možemo činiti svojim molitvama, a mnogi i konkretnim djelima materijalne pomoći. Naravno, nikada ne zaboravimo bližnjega i njegove potrebe u našoj životnoj sredini!

Molimo se da oni koji su napastovani da umru počinivši samoubojstvo mogu naći potporu, brigu i potrebnu ljubav u svojoj zajednici i da budu otvoreni ljepoti života.

Piše o. Vatroslav Halambek, SJ

Svetkovina Svih svetih i Dušni dan posebna su prigoda da se usredotočimo na život poslije života. Neki su već proslavljeni i u punini Božje svetosti, dok su drugi na putu prema tome, pa su i potrebiti ne samo našega pukog sjećanja kada resimo njihove grobove, nego ponajviše milosti po snazi Kristove žrtve, odnosno svete mise. Svi mi, naime, znamo da smo putnici na ovoj zemlji, a da nam je cilj nebo, za koje se valja izboriti. A u toj borbi nismo nikada sami! Sve nam je već izvojevao Isus Krist, naš Spasitelj i Otkupitelj, i svoju nam je trajnu pomoć na našem putu dao u zajednici koja je njegovo tijelo – a to je Crkva. I kao što smo jedni drugima potrebni u svem svojem ljudskom bivanju na zemlji, isto tako i nebo imamo osvojiti zajedno s drugima i njihovom pomoći, kao što i mi želimo da nam drugi budu na pomoć.

Svi mi znamo da se svakodnevno susrećemo i s poteškoćama, sada

većima, sada manjima. Ali izvoriste naših poteškoća vidimo u zlu koje je zavišću Sotoninom uštrcano u nas. Isus je Sotonu nazvao „ubojicom i lašcem od početka“. Jednostavno, mogli bismo reći: Sotona laže da ubije. Koga? Najprije Boga u čovjeku, a onda i samog čovjeka. A nikada on ne nudi nešto pod vidikom zla, nego pod vidikom dobra, čak i boljega od onoga što nam Bog nudi. Vidimo to već na prvim stranicama Biblije. A o mnogim stranputicama čovječanstva u povijesti, pa i o današnjima, govorio je papa Franjo krajem rujna prošle godine, kad je rekao:

Svjedoci smo danas čudna fenomena u vezi za zloduhom. Na određenoj kulturnoj razini smatra se da uopće ne postoji, da je on samo simbol kolektivnoga nesvjesnoga, ili otuđenja; ukratko – metafora. Ali „najveće je đavolje lukavstvo to što je uvjerio ljude da ne postoji“, kao što je netko napisao (Charles Baudelaire). Lukav je i prepreden: on nas

uvjerava da ne postoji i tako svime vlada. Lukav je. A ipak naš tehnološki i sekularizirani svijet vrvi vradžbinama, okultizmom, spiritizmom, astrolozima, prodavačima uroka i amajlija, a, nažalost, i stvarnim sotonističkim sektama. Kad ga se istjera kroz vrata, Đavao se vraća, reklo bi se, kroz prozor. Kad je otjeran vjeron, vraća se praznovjeren. I ako si praznovjeren, nesvjesno razgovaraš s Đavlom. S Đavlom se ne razgovara.

Razgovara se s Bogom, pa i u slučajevim napasti na samoubojstvo. Ne znamo često koji su razlozi i uzroci za takav korak. Stoga papa izričito želi da se takvima pruži svestrana pomoć, briga i ljubav u zajednici, posebice usmjerujući ih prema ljepoti života. Rekli bismo, prema otvorenosti Duhu Isusovu potrebnom molitvom izraženom u himnu Duhu Svetom: „Dušmana od nas otjeraj i postojani mir nam daj; ispred nas idi, vodi nas, da svakog zla se klonimo!“

Misijska nedjelja u Ivancu

se prvopričesnici pjesmom i misijskim bojama uključili u liturgijsko slavlje.

U tjednu uoči Misijske nedjelje prvopričesnici su molili *Misijsku krunicu*, dok su učenici sedmih razreda

pripremali scensku igru *I ja želim biti misionar*, kojom su potaknuli prisutne na pomaganje misionarima prikupljanjem novčića u tzv. misijske kućice. Tako su najmlađi župljani, vođeni

duhom zajedništva, pokazali da i najmanji mogu dati velik prinos širenju dobrote i nade.

Već tradicionalno na Dan svetog djetinjstva djeca donose svoje misijske kutijice i stavljaju ih pred oltar kao simboličan dar za svoje vršnjake u misijskim krajevima, vođeni geslom: „Zrno do zrna – pogača; kućica do kućice – nečija hrana, odjeća i sreća“..

Nataša Roginek

Misijska nedjelja u Velikoj Gorici

Župljani Župe navještenja Blažne Djevice Marije iz Velike Gorice imaju srca ne samo za ljude u potrebi s područja svojeg grada, već i za potrebe Crkve u misijama. Na Misijsku nedjelju, 19. listopada, prodajom kolača, koje su ispekale marljive župljanke, i brojnih rukotvorina, poput jesenskih aranžmana za stol, jesenskih pušleka, ukrasa dobrodošlice za kućna vrata, krunica, narukvica, vrećica lavande, platnenih torba za trgovinu i pregača, prikupljali su novac za misije. U ponudi su se našle i brojne stvari koje su župljani donirali u svrhu prodaje i pomoći

Crkvi u misijama, poput tjestenine, rezanaca, različitih džemova, sokova, krema, lovora iz Dalmacije, pa čak i domaćih lizalica izrađenih za djecu.

Župljani medari donirali su med, propolis i medenjake. Uz podršku župnika vlč. Norberta Ivana Koprivca, koji je djeci na misi podijelio i misijske kasice, kao i kapelana vlč. Grge Markovića, Misijska zajednica Majke Terezije nastavit će s prigodnim prodajama već tijekom došašća i božićnog vremena. I tad će se u misijskoj kućici, koja se nalazi ispred crkve, pronaći brojni prigodni predmeti izrađenih vrijednim rukama članica misijske zajednice.

Snježana Kirinić Grubić

Radost otvorenog srca mijenja svijet

Misijska zajednica župa sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu i sv. Maksimilijana Kolbea na Bijeniku na Misijsku nedjelju organizirale su prikupljanje priloga za rad misija nakon svetih misa u svojim župnim crkvama te u samostanskoj crkvi sv. Klare u Mikulićima. Organizirana je prodajna izložba te su ponudeni radovi koje su u okviru kreativnih radionica subotom izradili naši najmlađi.

Nacionalni ured PMD u RH osigurao je misijske krunice, magnete i obiteljsku igru *Veseli kilometri*.

Župljane je posebno razveselio ajvar, koji su donirale časne sestre klarise. Materijalni prilog skupljan je za pomoć onima koji svoj život daruju drugima da bi svjetlo vjere stiglo i do najmračnijih kutaka svijeta. Sve to pokazuje da misije ne znače odlazak u daleke zemlje – one počinju ovdje, u srcu svakog čovjeka koji odluči činiti dobro. Zato ne oklijevajmo biti hodočasnicima nade i činiti dobra

djela, koja mogu pomoći našoj braći i sestrama misionarima u dalekim zemljama.

Nike Skrivaneli Karačić,
misijska zajednica

Misijski objed

U nedjelju 19. listopada, posebno je bilo u franjevačkom samostanu i u Župi sv. Petra i Pavla u Mostaru. Naime, osim redovite milostinje i molitava na nakanu Papinskoga

misijskog djela te nedjelje bila je posebna akcija pod nazivom „misijski objed“. Tako su Franjevački svjetovni red, „Campanile“ i „Dompes“ organizirali tu akciju nakon pučke mise. Vjernici su se odazvali u veliku broju te skupa blagovali i svo-

je priloge ostavili za potrebe misija. Podijeljeno je oko 600 porcija variva od graha. Istodobno je u područnoj crkvi u Rodoču bila akcija u kojoj su sudjelovali roditelji prvopričesnika i donijeli kolače. Te kolače vjernici su mogli kupiti, a prihod je namije-

njen za misijske potrebe. Radost s vjernicima dijelili su mostarski franjevci, na čelu s gvardijanom i župnikom fra Mariom Knezovićem. Prikupljena sredstva namijenjena su za misije u Kongu, u gradu

Kamini, gdje je pokojni fra Ante Kutleša utemeljio školu za djecu s posebnim potrebama.

Don Pero Miličević

Bivši misionar u Paragvaju svjedočio u Šušanj

je kratak prikaz o Paragvaju, zemlji u kojoj je o. Damjan proveo šest godina. U propovijedi je o. Damjan opisao ži-

vot u Paragvaju i svakodnevne izazove: „Kršćanska zajednica slična je šumi – svako stablo ima svoju ulogu. Jedni druge podupiru, zajedno rastu i štite se. Tako i mi, kao zajednica, trebamo jedni druge da bismo rasli u vjeri i ljubavi“, rekao je. Prisjetio se i brojnih anegdota iz misijskog života: „Može nam se činiti da je ova župna crkva mala, no u usporedbi s crkvama u Paragvaju, ona je prava katedrala.“ Mnoge su crkve ondje građene od drvenih dasaka, a po-

nekad je, kako je u šali rekao, morao paziti da ga guska ne ugrize kroz lete. Život je u Paragvaju zahtjevan. Zrak je vlažan i vruć, vlada oskudica i zahtijeva se naporan rad, ali snaga je vjere i zajedništva iznimna. Ljudi ondje dijele sve poteškoće i radosti svakodnevnog života, pomažući jedni drugima u svemu. Nakon misnog slavlja župljanke su ponudile kolače i domaća jela uza simboličnu donaciju za misije. Posebnu je pozornost privukao bigos, tradicionalno poljsko jelo od kiselog kupusa i mesa, koje je pripremio o. Damjan. Ukupno je prikupljeno 560 €, što će u cijelosti biti predano za potrebe misija u svijetu upravi Papinskih misijskih djela.

Župa Šušanj

U nedjelju 19. listopada 2025. u crkvi sv. Marije u Šušanju svečano je obilježen Svjetski dan misija. Misno slavlje predslavio je don Dejan Turza, ravnatelj Papinskih misijskih djela u Kotorскоj biskupiji, a propovijed je održao o. Damjan Cichy, SVD, bivši misionar u Paragvaju. U organizaciji događaja sudjelovali su suradnik za misijske aktivnosti u Kotorскоj biskupiji Zdravko Paladin i župni animator Božidar Vučetić. Vjeroučenik Vuk Buntić pročitao

Seminar za animatore i suradnike župnih misijskih skupina

Seminar za animatore i suradnike župnih misijskih skupina u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji održan je u Đakovu 4. listopada 2025.

Započeo je zajedničkom molitvom, u kojoj smo molili za otvorena srca i snagu Duha Svetoga da nas vodi u razmišljanju o misijama. Nakon molitve uslijedio je srdačan pozdrav te kratka uvodna riječ nadbiskupijskog povjerenika za misijsku djelatnost i suradnika Papinskih misijskih djela preč. Ante Šiška, župnika Župe sv. Ćirila i Metoda u Osijeku. Prigodom 99. Svjetskog dana misija

iznio je važnost misija u životu Crkve i vjernika te nas potaknuo da razmišljamo misijski, ne samo u obliku dalekih putovanja, nego kao način življenja evanđelja u svakodnevici. Spomenuo je zaštitnicu misija, svetu Malu Tereziju, s kojom započinjemo mjesec listopad. Posebno je istaknuo njezinu misao da Isus ne gleda toliko na veličinu djela, nego na ljubav koja ih potiče i da sve što činimo trebamo činiti s ljubavlju. Naglasak je bio i na međusobnoj povezanosti vjernika u misijskom pozivu. Mi živimo u svijetu u kojem smo povezani, ali nedostaje

nam istinski odnos. Ta misao pratila je cijelo predavanje i poticala nas da preispitamo kako njegujemo zajedništvo u vjeri.

Uslijedilo je predavanje o temi *Nada ne razočarava* dr. sc. Davora Vukovića, profesora na KBF-u u Đakovu. Govorio je o važnosti kršćanske nade u životu vjernika i kako nas ona nosi kad se susrećemo s teškoćama. U kontekstu misija predavanje nas je podsjetilo da i u situacijama kada činimo male korake nada u Boga ne iznevjerava, nego nas tjepi i potiče.

Kršćanska nada nije optimizam, nego snaga koja proizlazi iz odnosa sa živim Bogom. Predavač je istaknuo riječi svetog Franje, koji je govorio da nada proizlazi upravo iz povezanosti s Kristom. Nada je tada sve dobro, jer s Kristom možemo nadvladati i najteže situacije. Snažna poruka koju je predavač uputio bila je

„Cvjetaj i sjaji tu gdje jesi, ali ne svojom snagom i svjetlom, nego Božjom snagom, Kristovim sjajem.“ Naša župa je naše prvo misijsko polje gdje trebamo živjeti nadu i prenositi ju drugima. Krist je temelj nade i prvi misionar, naš uzor u poslanju. Da bismo to mogli, potrebno je osobno obraćenje, obnova

žara i odnosa s Kristom, ali i međusobnih odnosa među vjernicima. Svi smo pozvani da u svojim župama budemo ljudi nade, jer i time postajemo dionici misijskog poslanja Crkve.

Na kraju je uslijedilo jedno posebno, hrabro svjedočanstvo vlč. Marina Putilina, župnika Župe sv. Petra i Pavla u Marijanci-

ma. On je govorio o svojem misijskom putu i iskustvu služenja u zemljama kamo ga je Gospodin poslao. Zapadna Sahara, Srednjoafrička Republika, Sudan... Svjedočio je kako ga je Bog vodio, brinuo se za njegove potrebe i potrebe onih kojima je došao pomoći. Njegovo svjedočanstvo o živu povjerenju u Božju

providnost bilo je snažan poticaj svima prisutnima da i u vlastitim životima više vjerujemo Gospodinu i prepustimo mu svoje poslanje te u svojim župama i zajednicama svjedočimo živu vjeru i postanemo nositelji svjetla evanđelja.

Tekst: Sanja Lazić

Foto: Katica Filipović

Susret s misionarom

Bijah na sprovodu župnika u Gornjim Bogićevcima fra Marija Radmana, u Okučanima. Među mnoštvom, susretom vršnjaka pokojnog fra Marija. Predstavlja se kao misionar u Keniji fra Miro Babić. Na pitanja skupine svećenika koja se okupila oko njega spremno odgovara o svojem misijskom djelovanju u Africi. Vratio sam se kući pod dojmom toga kratkog susreta. Potražio na mrežnim stranicama da malo vidim tko je taj naš misionar. Naidoh na jedan njegov intervju za *Svjetlo riječi* od prije dvije godine. Čitam ono što je urednik ista-

knuo iz tog intervjua odmah ispod samog naslova: „Jednog dana vratio sam se s nogometa i u sobi sam na krevetu našao misijski list *Radosna vijest*. Netko ga je zaboravio u mojoj sobi. Prelistao sam ga i osjetio sam neopisivu sigurnost, smirenost i mir. Zapravo, tad sam shvatio da sam pronašao svoj životni put, da želim biti misionar i da ću se zarediti.“ A bio je tada bogoslov, blizu svojega svećeničkog ređenja, a o svojem tadašnjem stanju rekao je:

„Kako se bližio moj kraj studija, preispitivanja su postala češća, unutarnji nemiri intenzivniji, pojavila se i neka nesigurnost i da budem iskren, nisam znao što želim.“ Bio je to, očito, danas to možemo reći, sveti nemir i traganje kojim ga je Bog doveo do misionarskog poziva, u kojem je našao dubok nutarnji mir, ali i poticaj na neumornu aktivnost. Danas vodi brigu o jednoj župi s čak 16 područnih sela i crkava, a počeo je od ništice. Posebno se zauzima gradeći i vodeći ustanovu za djecu bez roditeljske skrbi te misijsku srednju školu s 500 učenika.

A sve je to počelo tako što je netko „zaboravio“ jedan primjerak *Radosne vijesti* na krevetu njegove skromne bogoslovne sobe. Časopisa koji mnogim svećenicima nije baš prioritet. Dapače, znaju ga smatrati nepotrebnim i suvišnim u obilju današnjega vjerskog tiska, a još više ponuda elektroničkih medija.

A vi se, dragi urednici i suradnici *Radosne vijesti* ne dajte time obeshrabriti! Da je po njemu samo jedan svećenik otkrio svoje pravo zvanje i poslanje misionara i time našao nutarnji mir i cilj, kako otkriva ovaj vrijedni misionar, vrijedilo bi svih napora više od polustoljetnog njegova izdavanja. A kolike su tisuće, osobito siromašne djece i mladih, samo po njegovu djelovanju primile potrebnu pomoć i ljubav i tako doživjele Božju dobrotu, to zna samo Otac na nebesima.

Možda bismo, braćo misnici, i mi dobro učinili kad bismo koji primjerak *Radosne vijesti* ponekad „zaboravili“ negdje u pohodu obiteljima, osobito onima s više djece.

Mons. Anto Orlovac

Misijski poticaj

Učenicima Srednje škole „Antun Branko Šimić“ Grude odazvali su se na poziv za pomoć misijama, koju prikupljamo već godinama.

Nastojala sam da učenici shvate važnost misija i pomoći ljudima u potrebi. Tumačiti i poučavati riječ Božju samo riječima ne znači puno bez djela milosrđa i ljubavi. Naša djeca naša su nada i budućnost. Važno je da još kao djeca razviju empatiju prema bližnjima, a posebno prema onima koji nemaju ni najosnovnije.

I samo s takvim osjećajem ljubavi možemo se nadati da ćemo svoju zemlju ostaviti u dobrim rukama.

Zato se trudim da im ukažem na važnost dijeljenja onoga što je nama Gospodin dao u obilju i da to cijenimo. Nije bitno koliko, bitno je da je to za nekoga tko je potrebit, tko treba našu ljubav, pa i u novčanom obliku. Tako malo, marka-dvije, postane puno, jer Gospodin mali poticaj pretvori u veliki dar svoje ljubavi. Iako smo maleni, svojim malim dobrim djelima možemo učiniti ovaj svijet boljim i tako utjecati i promijeniti čiji život.

Hvala Gospodinu što nam je dao dar suosjećanja s bližnjima! Neka sve bude Gospodinu na slavu!

Ankica Boban, vjeroučiteljica

INDIJA
– o. Ante Gabrić

Opustjela polja

Bošonti, studeni 1952.

Glad! Strašna je to riječ. Svima je na ustima u nepreglednim predjelima naše misije u Sunderbanskim džunglama. Čuje se ona i po rižištima, koja su nekoć bila plodna, kao i uz obale rijeke Gangesa. Opustjela su polja, u mnogim mjestima nije ni bilo žetve. Posvuda je strašna bijeda. Pred misijskom postajom na stotine ljudi redovito čeka na milostinju, na šačicu riže. Činimo koliko možemo. Prosimo na sve strane za ove naše bijednike. Dolazimo i k vama, dragi naši prijatelji, da i vas u ime Spasiteljevo zamolimo za koji mali dar.

Prije nekoliko dana obišao sam gotovo sva naša sela. Želio sam se sa svima sastati, sve utješiti i pružiti im barem prvu pomoć. A i rekao sam im da ću se i vama javiti, da ću vas obavijestiti o njihovoj bijedi, o njihovim potrebama.

Spremala se oluja. Blatni put do sela Das Numbera uvijek je bio jedan od najtežih putova naše misije. No, u kišno doba jedva si možete zamisliti kakvo je stanje toga puta. Groznica me trese već dugo vremena, pa sam s velikom mukom predvečer prispio u selo. Uputio sam se odmah od kuće do kuće, da ih sve pohodim. Prva je Srikantova kuća. Četvero djece – kost i koža. Duboko su mi se poklonili. U znak poštovanja dotaknuli su se svećeničkih nogu.

Nije trebalo govoriti o bijedi, jer su dosta govorila ona mala upala lica, govorila je bol na licima oca i majke, što ne mogu obrisati suze s lica svoje ogladnjele djece. Srikanto mi reče: „Za nas je svejedno, i ako nemamo, strpimo se. No dječica plaču i plaču...“ Ali za njih je velika utjeha da je svećenik među njima. Oni znadu da ćemo mi nastojati pomoći

im koliko god više budemo mogli.

Kleknuli smo. Molitve sam morao sam moliti, jer oni su katekumeni. Naučili su tek *Zdravo Marijo*.

Bila je kasna noć kad sam se vratio u kapelicu. Katehist je pripravio nešto hrane za mene: rižu i spržene tikve. To će osam dana biti moja jedina hrana. Od srca mi je svagdje dana, pa je bila i tečna i dostatna.

Podne je. Lipanjsko je sunce upalilo da glava puca. A mene još nije pustila groznica. Poslije svete mise u Das Numberu uputio sam se u selo Kumrokhali (Selo Tikava). Put sam znao, no od velika umora i groznice nisam ni opazio da sam na jednom raskršću krenuo krivim putem. A to je značilo koji sat više pješaćenja! Da sam zdrav, ne bih mario za to, no danas je, uistinu, bilo teško. Nakon svako pola sata morao sam se odmarati. A bio sam i gladan. Oko dva sata stigao sam pred seosku kapelicu. Katehist je već bio zabrinut da mi se nije što dogodilo, budući da su me već izjutra očekivali. Pomolili smo se zajedno za selo, za Društvo poštara grada Zagreba, koji su ovu kapelicu prije rata sagradili. Kapelica je posvećena Karmelskoj Gospi. Eto, krasan spomenik tim vrijednim poštarima našeg milog i slavnog grada!

Do Kumrokhali ja još je neka ko išlo, no što dalje, to gore. Put do slijedećeg sela Čunčure najduži je. Po noći opet velika kiša pretvorila je put u pravu kaljužu. Katehist Šudhin dao mi je štap svoga pokojnog oca. Krupna stvar – kao kakav balvan! Još iz vremena kad

su i po ovim selima tigrovi gazdovali i tjerali strah u kosti. No, put je tako klizak, da ni štap nije mnogo pomogao. Ideš dva koraka naprijed i tri natrag, a koliko puta sjedneš u blato – to je bolje i ne brojiti!

S velikog polja izbismo pred Nogenovu kolibu. Nogen je kost i koža. Njegovu selo je naše najsiromašnije selo. Svake godine njih pohodi bijeda, no ove godine je tako teško da u dva do tri dana jednom jedu. Odišla su im potpuni dronjci. Iz jednog kuta izvukla se starica Nogenova majka. Sva je radosna što sam opet došao. Pokazuje bolnim pogledom na svoga malog unuka. „Gladan je!“ reče mi i suze joj obliše staračko lice. I ona je bila gladna, no eto, na sebe je zaboravila i misli samo na svoga mezimca.

Zatim sam pohodio Jitenu. Jedva sam se uvukao u njegovu kolibicu. Tu je još veća bijeda. Četvero djece, jedno je u majčinu naručaju. I oni plaču.

Jedva vam mogu opisati kako se čovjeka bolno doima plač izgladnjele djece. Ah, možda ga vi nikada niste čuli. Dao dragi Bog da ga nikad ne morate čuti!

Katehist Šudhin pripravio je nešto riže i skuhanog povrća. Blagoslovio sam hranu, uzeo nekoliko zaloga i ostalo poslao Jitenu i njegovoj dječici. Od velikog putovanja i ja sam bio i umoran i gladan, no dva zaloga i sreća da sam mogao dijeliti hranu s tim sirotanima bilo je više nego što sam mogao toga dana željeti.

Uoči je Petrovdana. Sutra je imendan moga oca. Kleknuo sam u tami pred mali zemljani oltar kapelice i molio se. Kako dugo sam se molio, ne znam. Moleći se, zaspao sam. No znam da su mi zadnje misli bile kod kuće, kod roditelja, kod vas, prijatelji i dobročinitelji.

Petrovdan. Molitve i žrtve ovog dana prikazao sam za oca. Prva misa bila je ujutro u Čunčuri, druga navečer nakon pet sati pješačenja u Bamonpukuru. To je naše najudaljenije selo. Sada četiri dana pješke natrag put Bošontija.

Baš smo izašli pred selo, kad jedna otrovnica skoči pred mog slugu! Dobro mi je došao onaj debeli Šudhinov štap. Jedan zamah i glava joj je bila smrvljena! No, eto, naskoro i još veće nevolje. Cijela vojska crnih bikova pred nama. I baš kad smo zašli među njih, počeli su oni dizati njuške i uperivši svoje rogove kao kakve strojnice, krenuli ravno prema meni. Pastiri su od straha utekli, a i moj sluga samo gleda gdje će si zakloniti glavu. Dijelio nas je tek mali nasip. Junački se uspravih na nasipu, zapuhah: „Psss!“ i naglo otvorih svoj kišo-

bran. I gle čuda! Bikovi stadoše, još jednom zapuhaše, i kao na zapovijed okrenuše svoje rogove – i u trk! Spasio sam si, eto, svoj metkovski obraz! Nego, da se ne bih previše uzoholio, moram vam to spomenuti – no nemojte pisati u Metković! – da su mi se noge „malo“ tresle tamo oko koljena i da mi je tropski šešir kliznuo s glave. Možda ga je vjetar bacio!

Pastiri polako proviruju svoje glave iz rupa, misleći, po svoj prilici, da će me vidjeti na rogovima bikova. Kad su me ugledali na nasipu, začuđeno će jedan mališ: „A re! Strašan ti je to saheb! Samo se uspravio, a toliki bikovi rep uvis, i dali se u trk... A re, a re!“

Eto, toliko do znanja, da vidite da se s Metkovčanima nije šaliti!

Poslije podne trećega dana pri-
spjeli smo na rijeku. Tu je čekala

mala urođenička lađa. „Evo, sad će niz rijeku!“ veli lađar. „Evo sad“ ovdje se pod uplivom tropskog sunca koji puta jako produlji. I mi smo to iskusili. Sjedimo već dva sata.

Lađica može držati tek nekoliko ljudi, no odnekuda je nabasao trgovac kokoši s ništa manje nego sedam košara punih pernatog roda. Pomislio sam: „U dobru ćeš društvu putovati!“ Došla je, međutim, i jaka kiša, pa smo prokisli mi, prokisle koke i pijetli i pjetlići. A prokisle koke, pijetli i pjetlići ne mirišu baš previše ugodno! No, eto, to su naši mali križevi. Čučnuo sam među košare. Jedan pjetlić kao da me samilosno gleda i pita: „Koja je sreća tebe amo donijela?“

Na rastanku sam bio obdaren s nekoliko stotina sitnih kokošjih – buha i buhica!

Prigodom 25. godišnjice moga ređenja

Morapai, studeni 1968.

Pristupit ću k oltaru Božjemu, k Bogu koji razveseljuje mladost moju!“ Čeznja moga djetinjstva i mladih dana je ispunjena.

„Dragi roditelji, prijatelji i dobročinitelji, i svi oni koji ste me pomogli do Božjega oltara, moje su misli uz vas na ovaj najsretniji dan moga života. Toliko bih vam toga danas imao reći, za tolike se stvari zahvaliti, no u ovakovim uzvišenim časovima tako je teško izraziti osjećaje srca, srca prepuna sreće, veselja i zahvalnosti!“

Predragi, to je, eto, pisamce, što sam vam ga pred 25 godina poslao. Kao da je sve bilo jučer.

Dolazim danas k vama da vas zamolim da zajedno sa mnom zahvalite dragom Isusu i Nebeskoj Majci na 21. studenog. Tog će dana biti 25 godina otkako me On u svojoj neizmjerljivoj ljubavi odabrao među svoje svećenike. Isusu hvala, hvala i vama, dobri moji dobrotvori!

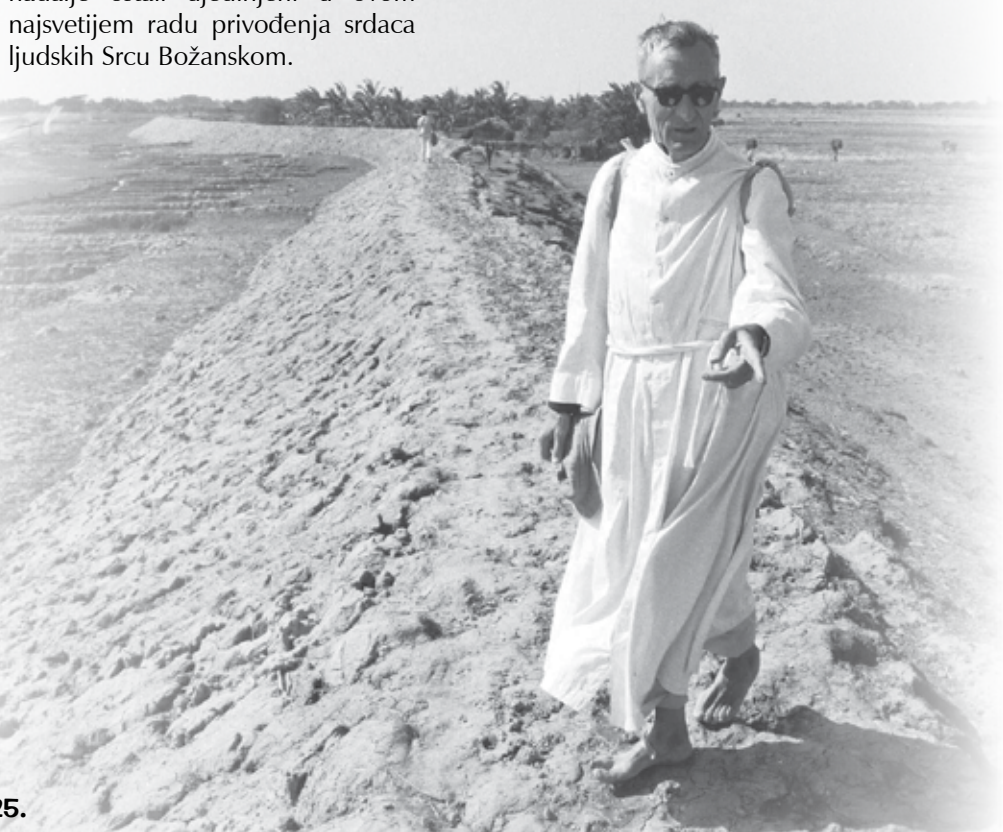
Bili ste uza me ovih dugih 25 godina pravom majčinskom i očinskom ljubavlju; i kao svom rođenom bratu pomagali ste mi u ovom sretnom apostolatu. Iz svega srca zahvaljujem na tolikoj ljubavi i dobroti. Pa onaj

pozdrav i mladomisnički blagoslov iz 1943. obnavljam danas. Kose su već posijedile, ruke dršću od umora, no srce je još uvijek isto – pripravno kucati do zadnjeg časa za Isusa, za duše, za dragu moju, a i vašu Bengaliju.

Pa vas toplo molim da biste i nadalje ostali ujedineni u ovom najsvetijem radu privođenja srdaca ljudskih Srcu Božanskom.

Iz daleke Bengalije, iz ove zemlje vašem i našem srcu drage, iz ovih krajeva „gdje palme cvatu“, podižem svoje ruke k nebu šaljući vama i svima vašima blagoslov prigodom srebrnog misničkog jubileja.

Odani vam u Srcu Božanskom
o. Ante

Svi smo pozvani biti misionari,
pozvani biti svjedoci Božje spasenjske ljubavi prema svakom čovjeku.
Neka taj misijski žar zauvijek gori za Isusa i zapali cijeli svijet.

IN MEMORIAM

Sjećanje na svećenika don Stipu Ivančića

Na gradskom groblju Šoinovcu 14. listopada pokopan je don Stipe Ivančić, svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije, koji je preminuo 12. listopada. Svetu misu zadušnicu predslavio je biskup mostarsko-duvanjski mons. Petar Palić, uz koncelebraciju porečko-pulskog biskupa mons. Ivana Štironje i 36 svećenika.

Bogu želimo zahvaliti za dar života don Stipe Ivančića, svećenika i misionara. Ukopne obrede predvodio je mons. Štironja, koj je spomenuo svoj prvi susret s pokojnikom, 1988. godine na putu u Tanzaniju. Njegova spremnost za pomoć u svemu što je bilo potrebno za taj put ostala mu je duboko u pamćenju. Istaknuo je don Stipinu ljubav prema misijama, koju je stekao u roditeljskom domu, kao i ljubav prema naviještanju radosne vijesti. Istaknuo

je i njegov doktorski rad, djelo koje je najbolje oslikalo misijski rad Crkve u Hrvata u usporedbi s enciklikom pape Pija XII. *Fidei Donum*.

Don Stipe Ivančić u Tanzaniji je djelovao osam godina (1978. – 1986.), u Biskupiji Iringa. Nakon toga biskup Pavao Žanić poslao ga je na studij misiologije na Papinsko sveučilište „Urbaniana“ u Rim, gdje je postigao magisterij 1989., a doktorat 1992. Boravio je ondje u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima. Potom je radio u Misijskoj sekciji u Kongregaciji za evangelizaciju naroda 1992. – 1993., ali zbog narušena zdravlja napustio je taj posao i 1994. vratio se u BiH, gdje je djelovao u Župi Prisoje do 1997. Otad je boravio u svećeničkom

TANZANIJA, Iringa – Consolata – Don Stipe Ivančić, misionar, a katehistom i grupom vjernika pred filijalnom crkvom u Kitwiru.

domu u Dubrovniku, zatim u Mostaru.

Preporučujemo ga u vaše molitve, neka ga dobri Bog obasja svojim licem i pridruži zboru anđela! Počivao u miru Božjem!

PMD U RH I BiH

Smiraj u Očevu domu

Ivka Šuber rođena je 25. svibnja 1936. u Voloderu, Popovača, a 24. rujna 2025. pozvao ju je Gospodin u vječnu domovinu.

Imala je teško djetinjstvo, a kao mlada djevojka otišla je u svijet iz svoje drage Moslavine. Prvo u Beograd, gdje se školovala za medicinsku sestru. Ondje je kao Hrvatica doživljavala mnoge nepravde i neugodnosti. Krenula je u Njemačku i London, gdje se pripremala za misije u Africi. Otišla je u Zambiju i ondje je kao misionarka radila 25 godina s domorodačkim stanovništvom u velikoj poniznosti i predanosti. Njegovala je gubavce, pomagala siromašnima. Snagu je crpila u stalnu molitvenom predanju i iz euharistije. Posebno je štovala Presveto Srce Isusovo i iz tog se izvora napajala za svoje djelovanje

u poslanju. Po povratku u Hrvatsku našla se sama, bez obitelji i rodbine, te je njegovala jednu stariju gospođu. Nakon toga smjestila se u domu za starije i nemoćne na Novoj Vesi, kod Služavaka Malog Isusa. Poklonila je samostanu kip Srca Isusova u prirodnoj veličini, koji je postavljen na ulazu u dvorište samostana da bi svatko tko dolazi i odlazi dao poklon Presvetomu Srcu i od nje ga primio blagoslov.

U domu za starije strpljivo je i ponizno podnosila i Bogu prikazivala teret starosti, bolesti i osamljenosti, zanimajući se uvijek za događaje u Crkvi, posebno u misijskim krajevima. Tako je dočekala spokojna su-

sret s voljenim Gospodinom, kojega je žarko ljubila. Bila je dugogodišnji član Prijatelja Malog Isusa i molitveni član Marine legije.

Svatko tko je imao povlasticu upoznati ju, učio je od nje o poniznosti, strpljivosti i sebedarju na slavu Božju. Često je ponavljala: „Poniznost, poniznost!“ Posebno je isticala potrebu kršćanskog odgoja djece i zajedničke obiteljske molitve.

Svaki susret s njom bio je veliko obogaćenje, jer nas je usmjeravala prema Gospodinu svojim velikim životnim iskustvom. Rado je pripovijedala o svojem misionarskom djelovanju u Zambiji.

Bio joj Gospodin milosrdan i milostiv! Utječimo se u njezine zagovorne molitve, jer vjerujemo da Gospodina gleda licem u lice!

Bernarda Kamenski i PMI

ZA MISIJE I MISIONARE:

Vesna Bakula 200 EUR * N. N. svećenik VN 100 EUR * Zrinka Drmić 100 KM * N. N. 300 KM * Siniša Skočibušić 100 KM * N. N. 300 KM * Sestre Klanjateljice Krvi Kristove, Nova Topola 330 KM + 80 EUR * N. N., Sarajevo 50 EUR * Anto Jurić 30 KM * Nikola Slišković 100 KM * Angela Tomić 100 KM * Dragan Galic 50 KM * Anika Baban 100 KM * Obitelj pok. Tome Šokića 50 KM * Karmelski Samostan Majke Božje Remetske, Zagreb 50 EUR * Župa Bezgrešnog Začeca BDM, Vetovo 10 EUR * Župni Ured 25 EUR * Sestre Karmelićanke, Brezovica 500 EUR * Vlač. Jordan Rovis 200 EUR * Župa Sv. Roka, Lumbarda 30 EUR * Ordinacija opće medicine dr. Mirjana Markobašić 50 EUR * Župa Gospe Van Grada, Šibenik 25 EUR * Žbucker - Obrt za građevinske radove, VI. Josip Markotić, Gundinci 50 EUR * Karmel Majke Božje Bistričke i Blaženoga Alojzija Stepinca, Marija Bistrica 300 EUR * HM - Obrt za ser.ug.opreme VI. H. Milković 100 EUR * Župa Sv. Petra i Pavla apostola, Kaptol 50 EUR * Dominik Voće d.o.o. 500 EUR * Župa Gospe Van Grada, Šibenik 50 EUR * MY JOPA, VI. Kristina Belščak 20 EUR * ER-BAN, VI. Ante Ban 30 EUR * Župa Presvetog Trojstva, Slivno Imotsko 577,3 EUR * Župa Gospe od Zdravlja-Poljica Vrg., Slivno Imotsko 54,6 EUR * Elvomat d.o.o. 50 EUR * Bebrinka d.o.o. 300 EUR * Župa Sv. Roka 700 EUR * Osnovna Skola Okučani 10 EUR * Štefinja Vusučić 5 EUR * Ivica Boko 10 EUR * Vladimir Jelčić 10 EUR * Vesna Vinicki 7 EUR * Ivan Kukina 2 EUR * Goran Sušić 3 EUR * Ana Milardić 30 EUR * Klarić Vinko 50 EUR * Drago Markušić 6,64 EUR * Antica Perković 30 EUR * Milan Komljenović 10 EUR * Jasna Šimunić 10 EUR * Josip Brtan 6,64 EUR * Karmelski samostan Majke Božje Remetske, Zagreb 10 EUR * Topić Branko 15 EUR * Aleksandar Đura 200 EUR * Hrvoje Cerovac 20 EUR * M. Mihaljević 2,65 EUR * Željka Tukić 100 EUR * Čizmić Stipe 10 EUR * Ivica Kevrić 100 EUR * Vlatko Miličević 15 EUR * Vjeran i Mirjana Ivosević 20 EUR * Tomkić Nikola 40 EUR * Anisija Podrug 25 EUR * Ivana Cvitanović 50 EUR * Ivana Josipović 15 EUR * D. Gatar 8,63 EUR * Miljenko Presečki 30 EUR * Ilija Posavec 10 EUR * Anica Ljubenko 50 EUR * Mihaela Picig 200 EUR * Božo Rimac 100 EUR * Valerija Vranješ 6,64 EUR * Joško Medić 70 EUR * Tanja Vrkljan-Skara 10 EUR * Nedić Ivka 6,64 EUR * Kostešić Marija i Božo 13,27 EUR * Mirta Mesnjak 33 EUR * Dragan Purišić 13,27 EUR * Damir Orešković 6,64 EUR * Samostan Benediktinki Sv. Andrije, Rab 15 EUR * Profi Mix d.o.o., Pirovac 50 EUR * Kamelija Matijašević 20 EUR * Čorković Dragan 13,33 EUR * Ruža Kovač 30 EUR * Bernarda Soldo 15 EUR * Antonio Podrug 25 EUR * Marija Križek 13,27 EUR * Dubravka Trgovac 10 EUR * Ivica Grubeša 50 EUR * Ivo Marušić 15 EUR * Josip Lončar 20 EUR * Miroslav Blažan 6,64 EUR * Antun Maričević 50 EUR * Jerković Anika 6,64 EUR * Silvana Knežević 200 EUR * Martina Horvat 50 EUR * Dario Jakovljević 10 EUR * Zoran Arapović 20 EUR * Slavica Ivandić 200 EUR * Maja Musa 20 EUR * Ana Trojnar 15 EUR * Vesna Matišin 90 EUR * Tanja Maleš 30 EUR * Malec Ivica 30 EUR * Tome Cvitanović 10 EUR * Petar Hrženjak 100 EUR * Kata Zubak 10 EUR * Zdravka Lovrić 10 EUR * Nikolina Štimac Puž 10 EUR * Klarić Vinko 30 EUR * Dentalni laboratorij dr. Ivana Bjelić 30 EUR * Ivan Bolšec 20 EUR * Klaudio Krajcar 50 EUR * Tea Vuković 40 EUR * Petar Švogar 50 EUR * Miro Baković 1 EUR * Tomislav i Dragica Ivosević 20 EUR * Marija Vuletić 20 EUR * Tomislav Drmić 7 EUR * Marinko Matanović 10 EUR * Ivana Gabela 25 EUR * Zdravko Koluder 10 EUR * Marica Čavlina 13,27 EUR * Željka Vendl 30 EUR * Melani Majdandžić 85 EUR * Dinko Herc 15 EUR * Mirjana Zupčić 10 EUR * Marko Rajković 6,64 EUR * Darko Radić 10 EUR

* Marijana Rukavina 15 EUR * Vera Čavar 10 EUR * Tomislav Raguž 15 EUR * Mario Boras 50 EUR * Župa Sv. Mihovila Arkandela, Žminj 10 EUR * Ivan Jukić 14 EUR * Milan Šijan 50 EUR * N. N. 20 EUR * Davor Begović 6,64 EUR * Suzana Čurić 40 EUR * Božena Mekinić 20 EUR * Harča Stjepan 10 EUR * Zorislava Balaž 25 EUR * Ante Cović 100 EUR * Kristijan Banić 20 EUR * Ante Mazić 7 EUR * Tom Avuković 400 EUR * Marinko Hudolin 20 EUR * Ivan Zrno 30 EUR * Darinka Grahovec 15 EUR * Mihael Mihaljević 100 EUR * Ivica Bradara 19,91 EUR * Kata Sabelja 13,27 EUR * Spomenka Andrin 30 EUR * Dorjan Kušević 63 EUR * Zdenka Podhraški-Relja 10 EUR * Anica Josić 20 EUR * Vatroslav Mihalj 13,27 EUR * Jelena Macan 79,63 EUR * Terezija Ratković 10 EUR * Marija Grbeša 30 EUR * Emanuel Bilić 50 EUR * Anamarija Krnić 10 EUR * Tomislav Čubelić 40 EUR * Franjevački Samostan-Kuća Susreta Tabor, Samobor 1000 EUR * Aleksandar Jazić 27,5 EUR * Božica Sambolec 20 EUR * Matija Kovačević 15 EUR * A. Perhaj 30 EUR * Ivana Goleš 20 EUR * Tanja Škof 40 EUR * Josip Tudan 30 EUR * Ivana Pranjković 50 EUR * Zorica Klasan 650 EUR * Katica Kralj 15 EUR * Irena Slišković 100 EUR * Vesna Vinicki 10 EUR * Klara Poščić Stilin 15 EUR * Dejan Horvat 10 EUR * Ivica Papić 50 EUR * Dominik Stažić 10 EUR * Kata Josipović 300 EUR * Ružica Šola 10 EUR * Rino Greblo 20 EUR * Krešimir Burić 20 EUR * Karla Čibarić 30 EUR * Ivo Delonga 100 EUR * Vera Katalenić 10 EUR * Anita Galović 27 EUR * Stipe Gojsalić 10 EUR * Marija Šošo 10 EUR * Ksenija Strunjak 10 EUR * Lea Samodol 10 EUR * Krešimir Severin 55 EUR * Tome Cvitanović 10 EUR * Ruža Fištrek 10 EUR * Ivanka Čačija 100 EUR * Jurišić Zdenka 50 EUR * Nada Strčić 50 EUR * Goran Sestak 100 EUR * Snježana Mihaljević 15 EUR * Jozo Bolotin 15 EUR * Josip Prpić 50 EUR * Ivana Buklijaš 100 EUR * Ivan Bartolec 50 EUR * Stana Prskalo 19,91 EUR * Nikolina Škibola 10 EUR * Frano Bosnić 15 EUR * Bože Šošo 50 EUR * Kristina Perić 100 EUR * Marija Hamunajec 50 EUR * Biljana Laban 10 EUR * Melita Bašić 20 EUR * Jelena Orešković 6,64 EUR * Tatjana Erdelja 6,64 EUR * Mirjana Domjanović 20 EUR * Anita Grgić 10 EUR * Tomislav Golik 10 EUR * Edvard Flego 50 EUR * Boris Vido- vić 50 EUR * Zvonimir Almaš 30 EUR * Jagoda Šarunić-Gulan 70 EUR * Gverović Blaženka 80 EUR * Gordana Jurković 200 EUR * Ivan Ivan- ković 6,64 EUR * Mikolčić Cika 10 EUR * Hr- voje Serdarušić 20 EUR * Juraj Škeljo 15 EUR * Marinko Lovrić 50 EUR * Dina Juričević 10 EUR * Ana Kolić 20 EUR * Vladimir Dinjar 50 EUR * Đurđa Kramar 20 EUR * Veronika Kavajin 20 EUR * Karmena Šuba 100 EUR * Tomislav Šodec 15 EUR * Marijana Turčin 10 EUR * An- tonija Ivanković 50 EUR * Bono Lučić 60 EUR * Marko Vuković 200 EUR * Zdenko Šantić 50 EUR * Ljiljana Relota 50 EUR * Nikola Šutalo 50 EUR * Vlatka Lahovsky 20 EUR

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Ljiljana Lukenda 50 KM * Sandra Španić 30 EUR * Alen Muratović 51 EUR * Stjepan Šoštar- ić 300 EUR * Marija Gmaz 20 EUR * Vesna Stanković 10 EUR * Marica Vrtarić 6,64 EUR * Stjepan Šoštarčić 150 EUR * Branko Dragojević 40 EUR * Zrinka Pulić 100 EUR * Tomislav Škro- za 30 EUR * Dubravko Tandaric 104,32 EUR * Anja Zoričić 13,27 EUR * Kornelija Petr Balog 4 EUR * Zubčić Zoja 13,27 EUR * Marijana Begić 70 EUR * Marija Corić 60 EUR * Ljubo Radić 50 EUR * Pero Petanjak 15 EUR * Tomislav Kolare- vić 30 EUR * N. N. 25 EUR * Zvonimir Vuković 600 EUR * Lovorka Jelić 15 EUR * Josip Kordić 20 EUR * Davorka Dorotić 5 EUR * Veronika Radić 50 EUR * Josip Lijic 90,64 EUR * Marijana Maleš 10 EUR * Robert Janjiš 50 EUR * Biserka Krivacic 10 EUR * Dijana Miletic 20 EUR * Da-

radan Nina 200 EUR * Rastislava Pedišić 50 EUR * Tomislav Paleka 50 EUR * Slaven Plasaj 100 EUR * Jadranka Bačić-Katinčić 25 EUR * Željka Vodopija 26,54 EUR * Jadranko Vinković 30 EUR * Harča Stjepan 10 EUR * Anamarija Tolić 50 EUR * Dorjan Kušević 63 EUR * Karmela Špoljarić 50 EUR * Dinka Radulić 100 EUR * Ana Mrgan 15 EUR * Sandra Španić 20 EUR * Stjepan Šoštarčić 300 EUR * Stjepan Šoštarčić 100 EUR * Alen Muratović 200 EUR * Zdenka Sever 20 EUR * Petar Čirko 15 EUR * Dubravko Duj- mić 20 EUR * Nelica Validžić 40 EUR * Tome Cvitanović 20 EUR * Gordana Galic Kakkonen 50 EUR * Blaško Kivić 50 EUR * Robert Janjiš 50 EUR * Gordana Jurković 200 EUR * Lidija Pe- trač 10 EUR * Zdravko Medak 15 EUR * Željka Miletic 30 EUR * Mario Božić 50 EUR

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Nadica Haric 10 EUR * Daradan Nina 200 EUR * Damir Bukovec 50 EUR * Dječji vrtić Potočni- ca - OŠ Tomaša Goričanca, Mala Subotica 1000 EUR * Đuro Martić 100 EUR

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEČENIKA U MISIJAMA:

Ljiljana Lukenda 150 KM * Dinka Antić 200 KM * Tomislav Perić 150 EUR * Harča Stjepan 35 EUR * Dorjan Kušević 63 EUR * Tomislav Bilić 10 EUR * Janko Krznarević 133 EUR * Branimir Motočić 50 EUR

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Jure Rupčić 1.000 KM * Nada Rupčić 50 KM * Dijana Blažević 100 KM * Frano Radovac 80 KM * Irena Šimić 30 KM * Ljilja i T. K. 30 KM * Rudolf Lukač 50 KM * Marica Novak 50 AUD * Hečimović Vesna 20 EUR * Marija Vukasović 30 EUR * Kristina Zlatić 20 EUR * Zdenka Alić 100 EUR * Ivan Balažević 30 EUR * Marija Bo- binac 20 EUR * Vel. Mario Vazgeč 100 EUR * Marija Cerčić 150 EUR * Katica Oman 5 EUR * Milica Bunić 13,27 EUR * Igor Končurat 15 EUR * Ivo Komljenović 15 EUR * Nadija Mesa- rić 6,64 EUR * Zlatko Horvat 15 EUR * Blago- je Kordić 20 EUR * Milena Obrovac 20 EUR * Marčelić Josip 30 EUR

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Srednja škola Antuna Branka Šimića (Anika Bo- ban), Grude 885,95 KM * Ivanka Đoko 25 KM * Komping d.o.o. Vitez 50 KM * Ruža Turk 6,64 EUR * Vesna Erdec 9,95 EUR * Zorica Klasan 150 EUR * Danica Kristić 13,27 EUR * Anđa Svoboda 6,64 EUR * Sanda Jelena Stančić Ju- stinberg 20 EUR * Andrea Marks 5 EUR * Lu- cija Bobek 20 EUR * Bernarda Pišonić 2 EUR * Ivanka Boras 30 EUR * Obitelj Maše Kovačević 300 EUR * Dubravko Tandaric 45 EUR * Violeta Cjurkin 20 EUR

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:

Rudolf Lukač 50 KM * Marija Krešić 100 KM * Dragan Matijević 30 EUR * Tomislav Skroza 30 EUR * Marčinković Zoran 40 EUR * Pero Pe- tanjak 10 EUR * Kata Galac 10 EUR * Dragan Matijević 30 EUR * Marija Topić 30 EUR * Josip Šijaković 20 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJU:

Borislava Kamšigovska-Šarić 5 KM * Ivan Šarić 10 KM * Mara Jurić 50 KM * Jelkica Štronja 15 EUR * Robert Skejić 20 EUR * Katica Bebić 10 EUR * Marusja Jurista 100 EUR * Ludmila Vološina 20 EUR * Snježana Mikec 13,5 EUR * Anka Sanj- ković 5 EUR * Mila Purišić 3,98 EUR * Dijana Solenički 20 EUR * Pamela Banovac 6,64 EUR * Anita Mikec 13,27 EUR * Ivo Hrga 6,64 EUR * Marijana Vilić Ivanković 6,64 EUR * Martina Oravec 15,93 EUR * Zrinka Kelava 6,64 EUR * Josip Spajić 6,64 EUR * A. Rimac 13,27 EUR * Damjanović Eva 13,27 EUR * Tihana Martinović 2,65 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Čurić Lucija 40 EUR * Vlač. Jordan Rovis 200 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Ivan Prskalo 20 KM * Ljilja i T. K. 30 KM * Jurica Benzon 110 EUR * Srećko Botrić 30 EUR * Ružica Hrkać 25 EUR * Igor Pivac 200 EUR * Romano Tripalo 30 EUR * Marija Bartošek 80 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBiji:

Mirana Meštrović 10 EUR * Marija Bartošek 80 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Rajko Šikić 500 EUR *

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Slavica Jukić 100 KM * Kristina Jurković 25 EUR * Stjepan Dunder 20 EUR * Iva Miličević 30 EUR * Gordana Barić 10 EUR * Apriori d.o.o. 50 EUR * Helena Cividini 20 EUR * Ljiljana Lukač 13,27 EUR * Slavica Bilandžić 13,27 EUR * Rajko Šikić 500 EUR * Josip Oreč 33 EUR * Ančica i Ružica Capek i Perica Hlebec 100 EUR * Luka Banović 35 EUR * Župa sv. Nikole i sv. Vida, Lekenik 100 EUR * Davor-ka Šimanović 60 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Agneza Kovačić 130 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U RUSIJI:

Dorjan Kuščević 63 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U KENIJI:

Jozo Hrkać 50 KM

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Božo Lončar 30 EUR * Ružica Sabljak Vuković 1 EUR + 1 EUR * N. N. 5 EUR * Katica Lešić 100 EUR * Dorjan Kuščević 63 EUR * Mirana Meštrović 10 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJI:

Tea Kožul 50 KM * Ratka Gavran 30 KM * N. N., Žepče 50 KM * Marija Hrkać 100 KM *

Ivana Juroš 50 KM * Ana Pervan 20 KM * Anica Gavran 30 KM * Marija Budimir 20 KM * Milijana Glavinčić 100 KM * Nada Sarajlić 100 KM * Jasna Pranjić 50 KM * Branka Korica 50 EUR * Ružica Sabljak Vuković 5 EUR * Goranka Munjić 30 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA MADAGASKARU:

Ivica Filipović 100 EUR * Jelkica Šironja 15 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

N. N. svećenik Vrhbosanske nadbiskupije 500 KM * Božo Lovrić 10 KM * Ana Huml Žontar 100 KM * Antuka Trupina 300 KM * Nikolina Petrović 5 KM * Nikola Uravić 30 EUR * Antea Katić 30 EUR * Gabrijela Balog 100 EUR * Josić Mato 30 EUR * Marica Balog 200 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJI:

Dubravko Mijić 110 EUR + 100 EUR * A. Sušić 2,5 EUR * N.N. 4 EUR * Marusja Jurista 100 EUR * Krunoslav Ceković 100 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Ljilja i T. K. 30 KM * Željko Batinović 10 EUR * Maja Marija Prelec 5 EUR * Luki d.o.o. 50 EUR * Marusja Jurista 100 EUR * Štefica Palošika 26 EUR * Župa Prečistog Srca Marijina, Split 5300 EUR * don Stanko Jerčić 1000 EUR * Zvonimir Kvesić 15 EUR * Josip Duilo 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U DR KONGU:

N. N., Banja Luka 100 EUR * N. N., Banja Luka 160 KM + 65 EUR * Vesna Mohorovičić 15 EUR * Srećko Botrić 30 EUR * Josić Mato 30 EUR * Marija Vuković 20 EUR * Mladen Crneković 15 EUR * Marusja Jurista 100 EUR * Stane Radulović 10 EUR * Nikola Horvat 15 EUR * Marija Daniela Krnic 300 EUR * D. Delić 40 EUR * Specijalistička ginekološka ordinacija dr. Biljana Tabak 13,28 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA ISLANDU:

Dorjan Kuščević 63 EUR

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Dubravko Tandarić 20,86 EUR + 10 EUR * Milan Komljenović 10 EUR * N.N. 100 EUR * Štefica Cesarec 30 EUR

ZA AKCIJU MIVA – MISIJSKA VOZILA:

Molitvena zajednica Emanuel, Ružići 720 KM * Nikola Slišković 100 KM * Biljana Mandić 50 KM * Marica Novak 50 AUD * Marija Cikojević Klasić 13,27 EUR * Župa Sv. Nikole biskupa, Krapina 500 EUR * Vesna Stanković 10 EUR * Župa Sv. Leopolda Bogdana Mandića, Koprivnica 700 EUR * Snježana Plevnik 50 EUR * Melita Pavlinušić 150 EUR * Igor Nendl 20 EUR * Snježana Prgomet Andrić 25 EUR * Marija Krizmanić 50 EUR * Župa Presvetog Srca Isusova, Palmotićevo 645 EUR * Daradan Nina 50 EUR * Kata Galac 10 EUR * Luca Radman 2,65 EUR * Sandro Jakopčević 65 EUR * Natko Blagojević 13,27 EUR * Župa Sv. Vida Mučenika, Donji Vidovec 180 EUR * Župa Sv. Margarete, Donji Vidovec 270 EUR * A. Harča 2,65 EUR * Damir Brlek 10 EUR * Valentino Mijandrušić 10 EUR * Župa Sv. Nikole biskupa, Varaždin 933,14 EUR * Tamara Šurina 10 EUR * Marlon Macanović 11,06 EUR * Marija Krajtner 10 EUR * Sebastian Govorčin 25 EUR * Mateo Radić 20 EUR * Vjekoslav Đapić 10 EUR * Vedran Višnjić 20 EUR * Boris Vido- vić 50 EUR * Župa Rođenja BDM, Labin 520 EUR * Župa Sv. Andrije apostola, Rabac 480 EUR * Župa Presvetog Srca Isusova, Labin 52 EUR * Horvat Ivanka 10 EUR

ZA POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

N. N., Banja Luka

MISIJSKA KRIŽALJKA – STUDENI 2025.

	Uperiti prema cilju	Rimski blagdan	Nazdravljati punim čašama	Specijalist za bolesti uha	Lovac u šahu	Gorje u Saudijskoj Arabiji	Čaj	Šarena dugorepa papiga	Voltamper	Kratkotrajan, prolazan	Granica	Drugi, ostali	Peto slovo abecede
Prvi hrvatski svetac													
Jaka karta u igri					Bl. Glasnović Ladislav odmilja								Naginjanje glave na pozdrav
Zaštitnica crkvene glazbe									Pisac Viktor Car Sparina				
Točka na ...		Pisac Emile Piton					Gigani Njem. glumica Calisan					Format papira Rijeka u Italiji	
Sorta dalmatinske loze						Književnik Alija Pošalica							
Tehnološki dodaci proizvodu								Zemljišna mjera Fosfor			Rudolf Labaš Veselko Tenžera		
Tanasija odmilja					Pravilno Iznos								
Vrsta daske								Bl. Mužić, mučenik					

Rješenja iz prošlog broja: TEREZIJA OD DJETETA ISUSA

**„KADA BUDEMO ULAZILI U NEBO, VIDJET ĆEMO MNOŠTVO DUŠA
KAKO NAM DOLAZE USUSRET DA BI NAM ZAHVALILE. PITAT ĆEMO IH TKO SU,
A ONE ĆE NAM ODGOVORITI DA SU DUŠE U ČISTILIŠTU ZA KOJE SMO SE MI MOLILI.“**

(Nadbiskup Fulton Sheen)

Tijekom mjeseca studenoga više nego inače razmišljamo o vječnosti, na što nas potiče svetkovina Svih svetih, ali i Dušni dan, kad se osobito spominjemo svojih dragih pokojnih. Koliko god nas to sjećanje činilo tužnima, jer oni nisu više s nama, toliko nas potiče na zahvalnost Bogu za njihove živote i za vrijeme koje su proveli s nama i time obogatili naše postojanje. Mi živi molimo za pokojne da im se oprostite grijesi, a oni koji su u slavi, zagovaraju nas kod Boga, prikazujući mu zasluge koje su stekli na zemlji. (Usp. KKC, br. 956.)

Time se naše jedinstvo s pokojnima ne prekida, već jača. U tom kontekstu prisjećamo se, molimo i zahvaljujemo za sve pokojne misionare koji su svoje živote posvetili brizi za najpotrebitije, prisjećamo se i svih pokojnih dobročinitelja, čitatelja *Radosne vijesti* i svih naših prijatelja koji su bili i ostaju s nama povezani u molitvenom zajedništvu.

Molimo jedni za druge, molimo za one koji su otišli pred nama, kao i za one koji će doći za nama. Molitva nam daje snagu za življenje naše svakodnevice i povezuje nas u neraskidivo zajedništvo Crkve. Ne zaboravimo da je molitva za pokojne djelo milosrđa. Zamislite radost zbog susreta s braćom i sestrama u Kristu jednog dana na nebu, znajući da ste im upravo vi pomogli svojom molitvom!

Pomolimo se!

MOLITVA ZA POKOJNE

Hvala ti, Gospodine, za osobe s kojima dijelimo tugu i radost svagdanjeg života, osobito za one koji su nam bliski i dragi, a napustili su nas iznenada s ovog svijeta. Zahvaljujemo ti, Gospodine, za svu njihovu ljubav i razumijevanje koje su prema nama pokazivali, za njihovo prijateljstvo, za mir koji su među nas donosili, za lijepe riječi koje su nam upućivali. Dok osjećamo bol i prazninu zbog njihove odsusnosti tijelom, molimo te, daj nam svijest duhovne povezanosti s njima! Udijeli im, Gospodine, vječni život, a nas vodi do trajnog susreta s tobom i s njima u vječnosti!

Amen.